

ΤΟ ΑΥΓΟ

Félicien Marceau

Ελληνική ραδιοφωνική απόδοση

Μετάφραση και ραδιοφωνική διασκευή: Ιουλία Ιατρίδη

Κριτική έκδοση

Βιβλιοθήκη Ραδιοφωνικού Θεάτρου

Τόμος 1

Greece2Day Editions

Αθήνα 2026

Σημείωμα της έκδοσης

Η παρούσα έκδοση αποτελεί φιλολογικά επιμελημένη μεταγραφή της ελληνικής ραδιοφωνικής απόδοσης του «Αυγού» (L'Œuf) του Félicien Marceau, σε μετάφραση και ραδιοφωνική διασκευή της **Ιουλίας Ιατρίδη**.

Στόχος της έκδοσης δεν είναι μόνο η διάσωση ενός σημαντικού τεκμηρίου της ιστορίας του ελληνικού ραδιοφωνικού θεάτρου, αλλά και η παρουσίασή του σε μορφή που να επιτρέπει την ανάγνωση, τη μελέτη και την επαναπροσέγγιση της ίδιας της ραδιοφωνικής ερμηνείας.

Η εργασία βασίστηκε στο σωζόμενο ηχητικό υλικό και στη συστηματική αποκατάσταση της μεταγραφής. Ιδιαίτερη φροντίδα δόθηκε στις αλλαγές ομιλητών, στα κύρια ονόματα, στις σκηνικές και ηχητικές ενδείξεις και στα σημεία όπου η ακουστική φθορά ή η αυτόματη απομαγνητοφώνηση δημιουργούσαν κενά.

Για τον σκοπό αυτό πραγματοποιήθηκαν:

- πλήρης μεταγραφή και επανέλεγχος του ηχητικού υλικού,
- αποκατάσταση λαθών και ελλείψεων της αυτόματης απομαγνητοφώνησης,
- αντιπαραβολή δυσδιάκριτων σημείων με τη δραματουργική δομή του έργου,
- ενοποίηση της ορθογραφίας κυρίων ονομάτων και τοπωνυμίων,
- οργάνωση του κειμένου σε πράξεις, σκηνές και ενότητες,
- φιλολογική και τυπογραφική επιμέλεια,
- καταγραφή των επαληθεύσιμων συντελεστών της ραδιοφωνικής παραγωγής.

Η έκδοση δεν επιχειρεί να υποκαταστήσει το γαλλικό θεατρικό έργο ούτε την ιστορική ηχογράφιση. Αντίθετα, φιλοδοξεί να λειτουργήσει ως γέφυρα ανάμεσα στο πρωτότυπο έργο, την ελληνική ραδιοφωνική προσαρμογή και τη μοναδική ερμηνευτική παράδοση που διασώζεται μέσα από τη φωνή.

Σημείωση για τα δικαιώματα

Τα δικαιώματα του πρωτότυπου έργου, της μετάφρασης/διασκευής και της ιστορικής ραδιοφωνικής παραγωγής παραμένουν στους εκάστοτε δικαιούχους. Η παρούσα εργασία αφορά την τεκμηρίωση, μεταγραφή, φιλολογική αποκατάσταση και παρουσίαση του σωζόμενου υλικού.

Πρόλογος

Το ραδιοφωνικό θέατρο είναι μια τέχνη που υπάρχει ταυτόχρονα ως κείμενο και ως φωνή. Όταν η ηχογράφηση επιβιώνει αλλά το γραπτό κείμενο δεν είναι εύκολα προσβάσιμο, ένα σημαντικό τμήμα της θεατρικής μνήμης κινδυνεύει να παραμείνει εγκλωβισμένο σε ένα εύθραυστο ηχητικό τεκμήριο.

Το «Αυγό» αποτελεί χαρακτηριστική περίπτωση. Το έργο του Félicien Marceau, ήδη ιδιαίτερο για τη δραματουργική του μορφή, αποκτά στην ελληνική ραδιοφωνική απόδοση μια δεύτερη ζωή. Ο κεντρικός ήρωας δεν περιορίζεται να συμμετέχει στη δράση: αφηγείται, σχολιάζει, ανασυνθέτει και μετακινείται διαρκώς ανάμεσα στο παρόν της αφήγησης και στις σκηνές του παρελθόντος.

Στην ελληνική παραγωγή, ο Δημήτρης Χορν στον ρόλο του Εμίλ Μαγκί γίνεται ο βασικός άξονας αυτής της σύνθετης μηχανής. Η φωνή του οργανώνει τον χρόνο, αλλάζει επίπεδα, περνά από την αφήγηση στον διάλογο και μετατρέπει τη ραδιοφωνική ακρόαση σε μια μορφή θεάτρου χωρίς ορατή σκηνή.

Η αποκατάσταση του κειμένου, επομένως, δεν είναι μια μηχανική απομαγνητοφώνηση. Είναι προσπάθεια διάσωσης μιας ερμηνείας. Οι παύσεις, οι αλλαγές προσώπων, οι μεταβάσεις από τον αφηγητή στον ήρωα και οι ηχητικές ενδείξεις αποτελούν μέρος της δραματουργίας.

Με αυτόν τον δεύτερο τόμο συνεχίζεται η «Βιβλιοθήκη Ραδιοφωνικού Θεάτρου», με σκοπό τη συστηματική καταγραφή, διάσωση και ανάδειξη έργων που σημάδεψαν την ιστορία της ελληνικής ραδιοφωνίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Félicien Marceau

Από το μυθιστόρημα στο θέατρο — και από το θέατρο στο «Αυγό»

Ο Félicien Marceau (1913–2012), γεννημένος στο Βέλγιο και αργότερα πολιτογραφημένος Γάλλος, υπήρξε δραματουργός, μυθιστοριογράφος και δοκιμιογράφος. Η πορεία του συνδέθηκε με σημαντικές διακρίσεις στη γαλλική λογοτεχνία, ενώ το 1975 εξελέγη μέλος της Académie française.

Το έργο του κινείται με άνεση ανάμεσα στα λογοτεχνικά είδη. Αυτή η κινητικότητα είναι κρίσιμη για την κατανόηση του «Αυγού»: ο Marceau μεταφέρει στη σκηνή τεχνικές που θυμίζουν μυθιστόρημα, επιτρέποντας στον κεντρικό ήρωα να αφηγείται τη ζωή του και ταυτόχρονα να ανακαλεί μπροστά μας τους ανθρώπους και τα επεισόδιά της.

Το «Αυγό» υπήρξε το έργο που ταυτίστηκε περισσότερο με το όνομά του. Η επιτυχία του ήταν μεγάλη και η pièce εντάχθηκε αργότερα στο ρεπερτόριο της Comédie-Française.

Excursus I

Ο Marceau με μια ματιά

- 1913 — Γεννιέται στο Cortenberg του Βελγίου.
- 1955 — Τιμάται με το Prix Interallié για το «Les Élans du cœur».
- 1956 — Το «L'Œuf» παρουσιάζεται στο Théâtre de l'Atelier στο Παρίσι.
- 1957 — Το έργο εκδίδεται ως θεατρικό κείμενο σε δύο μέρη.
- 1969 — Κερδίζει το Prix Goncourt για το «Creezy».
- 1975 — Εκλέγεται στην Académie française.
- 2012 — Πεθαίνει σε ηλικία 98 ετών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Το «Αυγό»

Ένας άνθρωπος απέναντι στο «σύστημα»

Το «Αυγό» είναι ένα έργο για τον μηχανισμό με τον οποίο οι κοινωνικές βεβαιότητες, οι συμβάσεις και οι έτοιμες ερμηνείες μπορούν να γίνουν ισχυρότερες από την ίδια την πραγματικότητα. Ο Εμίλ Μαγκί βλέπει γύρω του ένα κλειστό σύστημα κανόνων — ένα «αυγό» — μέσα στο οποίο κάθε άνθρωπος αποκτά θέση, ρόλο και εξήγηση.

Η ιδιαιτερότητα του έργου βρίσκεται και στη μορφή του. Ο Μαγκί αφηγείται τη ζωή του σε πρώτο πρόσωπο και, για να ανασυστήσει τα επεισόδια, καλεί στη σκηνή τους άλλους χαρακτήρες. Έτσι ο χρόνος παύει να είναι γραμμικός: αφήγηση, ανάμνηση, διάλογος και σχόλιο συνυπάρχουν.

Αυτή η κατασκευή εξηγεί γιατί το έργο μεταφέρεται τόσο αποτελεσματικά στο ραδιόφωνο. Εκεί όπου η θεατρική σκηνή χρησιμοποιεί την παρουσία του σώματος και του χώρου, το ραδιόφωνο χρησιμοποιεί τη φωνή για να σηματοδοτήσει τις αλλαγές επιπέδου. Ο αφηγητής μπορεί μέσα σε μια φράση να γίνει πρόσωπο της σκηνής και έπειτα να επιστρέψει στη θέση του σχολιαστή.

Excursus II

Η πρώτη παράσταση

Η πρώτη παρισινή παρουσίαση του «L'Œuf» έγινε στο Théâtre de l'Atelier στις 18 Δεκεμβρίου 1956. Η γαλλική βιβλιογραφική καταγραφή το χαρακτηρίζει έργο σε δύο πράξεις. Η μεταγενέστερη εκδοτική του πορεία και η ένταξή του στο ρεπερτόριο της Comédie-Française επιβεβαίωσαν τη θέση του ανάμεσα στα πιο αναγνωρίσιμα έργα του Marceau.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Ο Εμίλ Μαγκί και η δραματουργία του πρώτου προσώπου

Ο Μαγκί είναι ταυτόχρονα ήρωας, αφηγητής και σκηνοθέτης της ίδιας του της μνήμης. Η τεχνική αυτή επιτρέπει στο έργο να καταργεί τους συνηθισμένους περιορισμούς του θεατρικού χρόνου. Τα γεγονότα δεν παρουσιάζονται επειδή «συμβαίνουν» μπροστά στον θεατή, αλλά επειδή ο Μαγκί επιλέγει να τα ανακαλέσει.

Η Académie française έχει επισημάνει αυτή τη δραματουργική καινοτομία ως μια μορφή θεάτρου γραμμένου σε πρώτο πρόσωπο: ο κεντρικός χαρακτήρας αφηγείται τη ζωή του, καλεί τα άλλα πρόσωπα όταν τα χρειάζεται και επιστρέφει έπειτα στο προσκήνιο για να συνεχίσει την αφήγηση.

Αυτό δημιουργεί ένα διαρκές παιχνίδι αξιοπιστίας. Ο θεατής — και ακόμη περισσότερο ο ακροατής — γνωρίζει τον κόσμο σχεδόν αποκλειστικά μέσα από την οπτική του Μαγκί. Η αφήγηση είναι ταυτόχρονα εξομολόγηση, απολογία και κατασκευή.

Excursus III

Το αυγό ως μεταφορά

Το «αυγό» δεν είναι απλώς ένας τίτλος. Είναι η εικόνα ενός κλειστού κόσμου όπου οι μηχανισμοί λειτουργούν επειδή όλοι αποδέχονται τις ίδιες συμβάσεις. Ο Μαγκί προσπαθεί αρχικά να ζήσει έξω από αυτό το σύστημα· τελικά όμως ανακαλύπτει ότι μπορεί να επιβιώσει μόνο μαθαίνοντας να χρησιμοποιεί τους κανόνες του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η ελληνική ραδιοφωνική απόδοση

Η σωζόμενη ηχογράφηση ανοίγει με την αναγγελία του «Θεάτρου της Κυριακής». Η μετάφραση και ραδιοφωνική διασκευή αποδίδονται στην Ιουλία Ιατρίδη, η μουσική επιμέλεια στη Σοφία Μιχαλίτση και η ραδιοσκηνοθεσία στον Κωστή Μιχαϊλίδη. Στον ρόλο του Εμίλ Μαγκί ακούγεται ο Δημήτρης Χορν.

Η ραδιοφωνική απόδοση αξιοποιεί ιδανικά τη μορφή του έργου. Η εναλλαγή αφήγησης και αναπαράστασης δεν χρειάζεται οπτική αλλαγή σκηνικού: πραγματοποιείται μέσα από τον ρυθμό της φωνής, τις εισόδους των άλλων ηθοποιών, τη μουσική και τα ηχητικά σημεία.

Excursus IV

Οι συντελεστές

- Πρωτότυπο έργο: Félicien Marceau
- Μετάφραση και ραδιοφωνική διασκευή: Ιουλία Ιατρίδη
- Μουσική επιμέλεια: Σοφία Μιχαλίτση
- Ραδιοσκηνοθεσία: Κωστής Μιχαϊλίδης
- Εμίλ Μαγκί: Δημήτρης Χορν
- Συμμετέχουν επίσης: Άννα Κυριακού, Λιλή Παπαγιάννη, Ανδρέας Φιλιππίδης, Δημήτρης Καλλιβωκάς, Γιάννης Βογιατζής, Νίκος Βασταρδής, Γιώργος Πλούτης, Μαρία Αντωνοπούλου, Σπύρος Ολύμπιος, Τρύφων Καρατζάς, Γιώργος Μπέλος, Λευτέρης Σφακιανάκης, Ρούλα Σακίδου, Έλλη Ξανθάκη, Μπέμπα Μωραϊτοπούλου, Νέλλη Μαρσέλου, Έλλη Ξανθάκη

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Ο Δημήτρης Χορν ως Εμίλ Μαγκί

Η συγκεκριμένη παραγωγή στηρίζεται σε εξαιρετικά μεγάλο βαθμό στον πρωταγωνιστή της. Ο Εμίλ Μαγκί βρίσκεται σχεδόν αδιάκοπα στο κέντρο της αφήγησης, αλλά η δυσκολία του ρόλου δεν είναι απλώς ποσοτική. Ο ηθοποιός πρέπει να διακρίνει με τη φωνή τον αφηγητή από τον άνθρωπο που ξαναζεί τις σκηνές του παρελθόντος.

Η ερμηνεία του Δημήτρη Χορν λειτουργεί ως συνδετικός ιστός ανάμεσα στις διαφορετικές χρονικές βαθμίδες του έργου. Η ειρωνεία, η αφέλεια, η αυτοπαρατήρηση και η σταδιακή μεταμόρφωση του Μαγκί δεν αποδίδονται με σκηνική εικόνα αλλά με ρυθμό, παύσεις, μεταβολές της έντασης και αλλαγές στην εκφορά.

Ακριβώς γι' αυτό η μεταγραφή της ραδιοφωνικής παράστασης έχει ιδιαίτερη σημασία: δεν διασώζει μόνο τις λέξεις του έργου, αλλά επιτρέπει να μελετηθεί η δομή πάνω στην οποία στηρίχθηκε μια ερμηνεία που υπάρχει πρωτίστως ως ηχητικό γεγονός.

Ευχαριστίες

Η έκδοση αφιερώνεται στους δημιουργούς, ηθοποιούς, σκηνοθέτες, μεταφραστές, διασκευαστές, μουσικούς και τεχνικούς που υπηρέτησαν το ελληνικό ραδιοφωνικό θέατρο, καθώς και σε όσους διέσωσαν τις ηχογραφήσεις του. Χωρίς αυτή τη διατήρηση, ένα σημαντικό μέρος της νεότερης θεατρικής μνήμης θα είχε χαθεί.

DOSSIER ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Ταυτότητα

- Πρωτότυπος τίτλος: L'Œuf
- Συγγραφέας: Félicien Marceau (1913–2012)
- Είδος: Θεατρικό έργο σε δύο μέρη / πράξεις
- Πρώτη παρισινή παρουσίαση: Théâtre de l'Atelier, 18 Δεκεμβρίου 1956
- Ελληνική μετάφραση και ραδιοφωνική διασκευή: Ιουλία Ιατρίδη
- Ραδιοφωνική σειρά: Θέατρο της Κυριακής
- Κεντρικός ρόλος: Εμίλ Μαγκί — Δημήτρης Χορν
- Διάρκεια σωζόμενης ηχογράφησης: περίπου 1 ώρα και 26 λεπτά

Κεντρικοί άξονες

- το άτομο απέναντι στο κοινωνικό «σύστημα»
- η αλήθεια και η κατασκευή της αλήθειας
- η κοινωνική σύμβαση
- η απιστία και η ζήλια
- η ενοχή και η απόδειξη
- η λειτουργία του ψεύδους
- η δικαιοσύνη και η αληθοφάνεια
- η επιβίωση μέσα σε έναν κλειστό κόσμο

Δραματουργική ιδιαιτερότητα

Το έργο οργανώνεται γύρω από έναν ήρωα που αφηγείται και αναπαριστά ταυτόχρονα. Ο Μαγκί δεν θυμάται απλώς· κατασκευάζει μπροστά στο κοινό τις σκηνές της ζωής του. Η τεχνική αυτή καταργεί τα όρια ανάμεσα στον αφηγητή και τον δραματικό χαρακτήρα και καθιστά το έργο εξαιρετικά πρόσφορο για το ραδιόφωνο.

ΜΕΡΟΣ Δ΄

ΤΟ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΤΟ ΑΥΓΟ

Félicien Marceau

Μετάφραση και ραδιοφωνική διασκευή: Ιουλία Ιατρίδη

ΤΟ ΑΥΓΟ

Félicien Marceau

Α΄ ΠΡΑΞΗ

[Ήχος ραδιοφώνου που κάνει συνεχώς παράσιτα.]

ΜΑΓΚΙ: Άδικα το πολεμάω τούτο το μαραφέτι. Ραδιόφωνο, σου λέει ο άλλος. Ορίστε, βουβάθηκε. Και του 'βγαλα τόσες βίδες. Να 'ξερα τουλάχιστον πώς να τις ξαναβάλω. Ωχ, βαρεμός! Τι να κάνεις Κυριακή; Και την Κυριακή κάτι πρέπει να κάνεις. Χρειάζεται. Μα για στάσου.

[Το ραδιόφωνο ξαφνικά παίζει δυνατά μουσική.]

[Η μουσική σταματά απότομα.]

Βρε να πάρει η οργή. Για δες! Κι ούτε που το 'βαζε ο νους μου πως θα 'παιζε έτσι άξαφνα. Πω, πω, πω, με ξεκούφανε. Για να δούμε τώρα... Κι' εδώ βλέπεις το κόλπο που πρέπει να βρεις. Όπως στη ζωή. Ωστόσο, για το ραδιόφωνο μπορείς να δεις πού σκόνταψε το πράγμα. Λυχνίες, σύρματα... Ολάκερη επιστήμη, βλέπεις. Ενώ στη ζωή; Ξέρετε αγαπητοί μου πως ανακάλυψα κι εγώ το κόλπο για τη ζωή; Από τούτη τη φράση. Ακούστε με και δώστε προσοχή: «Σηκώθηκε φρέσκος και ευδιάθετος». Θα το έλεγε κανείς; Αυτή η τόση δα φρασούλα, ε; Κι όμως μέσα εδώ βρίσκονται όλα, όλη η αναίδεια του κόσμου. Άνθρωποι, εφημερίδες, ραδιόφωνα, όλα σας λέω. Και για να το λένε, θα πει πως συχνά-πυκνά νιώθουν οι άνθρωποι φρέσκοι και ευδιάθετοι. Ε, λοιπόν, εγώ ποτέ μου δεν εξύπνησα φρέσκος και ευδιάθετος. Ποτέ! Ο κόσμος είναι μπροστά μου σαν το αυγό, λείος, κλειστός από παντού. Και μέσα οι άνθρωποι φρέσκοι και ευδιάθετοι. Εκτός βέβαια από μένα. Εγώ απομένω μονάχος, έξω από το αυγό, αλλιώτικος από αυτούς, ειδική περίπτωση, φοβερό κάζο, ένοχος. Άρχισα ν' ανησυχώ. Πήγα στον γιατρό. Σ' έναν ειδικό.

ΓΙΑΤΡΟΣ: Δεν είστε δα και τόσο σωματώδης, αλλά έχετε σιδερένια υγεία. Μπορεί να φτάσετε εκατό χρονών.

ΜΑΓΚΙ: Μα αυτά τα συμπτώματα που έχω, γιατρέ μου;

ΓΙΑΤΡΟΣ: Τι ακριβώς αισθάνεστε;

ΜΑΓΚΙ: Α, τίποτα σοβαρό. Όμως το πρωί νιώθω βαρύς. Το στόμα μου είναι πικρό. Είμαι βραχνός. Βαριέμαι. Οι πλάτες μου, οι γοφοί μου, τα μέσα μου όλα με τραβάνε.

ΓΙΑΤΡΟΣ: Αυτό είναι όλο κι όλο; Μα κι εγώ τα ίδια έχω. Δεν είναι τίποτε.

ΜΑΓΚΙ: Κι όμως οι άλλοι... Όλοι οι άλλοι που αισθάνονται ευδιάθετοι και...

ΓΙΑΤΡΟΣ: Οι άλλοι; Οι άλλοι; Μα ποιος σας λέει πως οι άλλοι...οι άλλοι...οι άλλοι

ΜΑΓΚΙ: Κι όμως, ήταν άνθρωπος άξιος ο γιατρός. Σοβαρός, Ειδικός. Ιππότης της Λεγεώνας της Τιμής. Να λοιπόν κι εκείνος που δεν ξυπνούσε φρέσκος και ευδιάθετος. Ρώτησα και στο γραφείο που δούλευα τους συναδέλφους μου. - Δε μου λες, Μπαρμπεντάρ. Το πρωί πώς ξυπνάς;

ΜΠΑΡΜΠΕΝΤΑΡ: Ξυπνώ η ώρα επτά. Την ώρα των προκομμένων ανθρώπων.

ΜΑΓΚΙ: Ναι, μα πώς ξυπνάς;

ΜΠΑΡΜΠΕΝΤΑΡ: Με ένα πήδο. Εν, δυο! Εν, δυο! Εν, δυο! Τα ρα τα τα τα τα τα

ΜΑΓΚΙ: Α, δεν αξίζεις τίποτα.

ΜΠΑΡΜΠΕΝΤΑΡ: Α, όλα κι όλα, όχι και δεν αξίζω. Μια στιγμή παρακαλώ. Είναι ζήτημα αυτοκυριαρχίας όλη η υπόθεσις. Γιατί, κατά τα άλλα, έχω το πόδι μου που με ενοχλεί, το δεξί. Ενθύμιο βλέπεις από τον πόλεμο. Τις νύχτες μάλιστα, μου δίνει και καταλαβαίνω.

ΤΑΝΣΟΝ: Εσύ λες για το πόδι σου Μπαρμπεντάρ. Αμ τι να πω εγώ που κάθε πρωί με πονάει ο λαιμός μου; Κλεισμένος σας λέω, κλεισμένος ολότελα. Μόλις πιω τον καφέ μου, μου περνάει στη στιγμή. Μαχαίρι, μαχαίρι. Είναι νευρικό. Έτσι μου είπαν.

ΜΑΓΚΙ: Λοιπόν, έχουμε και λέμε. Ο γιατρός ένας. Ο Μπαρμπεντάρ δύο. Ο Τανσόν τρεις. Κι εγώ τέσσερις. Τέσσερις, αμέσως αμέσως, που δεν ξυπνούσαμε φρέσκοι και ευδιάθετοι. Οι πρώτοι τέσσερις που ρώτησα. Τότε λοιπόν εκείνη η φρασούλα, «σηκώθηκε φρέσκος και ευδιάθετος», και το κόλπο για τη ζωή και το αυγό με τον κόσμο μέσα - το αυγό έμενε καλά, πολύ καλά κλεισμένο. Και ήμουν τότε νέος και δεν ήξερα ακόμα τίποτα από τον έρωτα. Δεκαεννιά χρονών, δεν ήξερα ακόμα τίποτα. Καταντούσε βλακεία θα μου πείτε. Στο γραφείο οι συνάδελφοι με κορόιδευαν. Κάποια μέρα είπα: «Α, ως εδώ και μη παρέκει. Δεν πάει άλλο πια». Δούλευα τότε στου Ντιφικιέ, στην οδό Φοντέν. Για να γυρίσω πίσω σπίτι μου, οδός Μπορεγκόν, που έμενα, έπρεπε να περάσω από το Κλισί. Θαύμα συνοικία, θα μου πείτε. Ε, ναι, αλλά η τσέπη μου δεν βαστούσε για αγοραίο έρωτα. Η καρδιά μου εμένα τραβούσε περιπέτεια. Ε, η ηλικία βλέπετε. Άκουγα τους συναδέλφους: «Να 'σουν να 'βλεπες, φίλε, μια κουκλίτσα! Της είπα τότε εγώ: “Λοιπόν, κούκλα μου...” Κι εκείνη: “Οκ”, μου λέει». Πράμα εύκολο μου φάνηκε. Παιχνίδι. Μια μέρα, εκεί στο Αντέρ, είδα μια γυναίκα. Καθότανε σ' έναν πάγκο της πλατείας. Πάω κοντά της, κάθομαι στον πάγκο. Την κοιτάζω.

ΓΥΝΑΙΚΑ: Συγγνώμη, κύριε, μήπως έχετε ώρα;

ΜΑΓΚΙ: Το γνωστό κόλπο, ε; Της είπα, Έξι και τριάντα, κυρία.

ΓΥΝΑΙΚΑ: Ευχαριστώ.

ΜΑΓΚΙ: Ίσως να πηγαίνω πίσω κανένα δυο λεπτά.

ΓΥΝΑΙΚΑ: Α, δεν πειράζει. Έχουμε ακόμα καιρό.

ΜΑΓΚΙ: Θα μπορούσαμε τότε, λοιπόν, να πάμε κάπου να πάρουμε κάτι. Οι δυο μας.

ΓΥΝΑΙΚΑ: Οι δυο μας; Να κάνουμε τι οι δυο μας;

ΜΑΓΚΙ: Καταλάβετε, αγαπητοί μου; Μια γυναίκα σ' έναν πάγκο, σε δημόσια πλατεία. Μονάχη. Τι άλλο να σκεφτείς από έρωτα; Να σε ρωτάει και, επιπλέον, την ώρα. Να λοιπόν που έκανα μια απόπειρα και με περιφρόνησαν. Μπορείτε να το φανταστείτε πως εκείνη στ' αλήθεια ενδιαφερότανε για την ώρα; Όστε υπάρχουν γυναίκες που πραγματικά ενδιαφέρονται για την ώρα; Μια άλλη πάλι. Ήταν στη στάση του λεωφορείου. Περίμενε. Ήταν ανυπόμονη. Λιγότερο νέα, λιγότερο όμορφη από την προηγούμενη. Την πλησίασα. - Θα θέλατε να πάμε κάπου;

ΔΕΥΤΕΡΗ ΓΥΝΑΙΚΑ: Πώς; Τι λες, χριστιανέ μου;

ΜΑΓΚΙ: Λέω, αν θα θέλατε να πάμε κάπου.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΓΥΝΑΙΚΑ: Α, για δες εκεί ένα παιδάρο! Φαίνεται και τίμιος. Μ' αυτή τη liaκάδα; Δεν τ' αφήνεις, λέω γω, πουλάκι μου; Ε, άντε να πας κάναν περίπατο. Το ίδιο θα κουραστείς και θα 'χεις πιο όφελος. Θα κάνεις χρώμα.

ΜΑΓΚΙ: Ακούσατε, αγαπητοί μου; Θα κάνω, λέει, χρώμα. Άλλη σκασίλα δεν είχα. Και η ψυχή μου; Φυλακισμένη. Και το κορμί μου; Και η επιθυμία που με πιλάτευε; Α, βέβαια, αυτή τι την ένοιαζε; Μια άλλη πάλι, στο μετρό. Ταρακουνιόμαστε όλοι πατικωμένοι εκεί μέσα στο όχημα. Θα θέλατε να πάμε κάπου;

ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΤΟ ΜΕΤΡΟ: Πώς; Τι είπατε, παρακαλώ;

ΜΑΓΚΙ: Είπα, αν θα θέλατε να πάμε κάπου.

ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΤΟ ΜΕΤΡΟ: Πώς; Τι λες, καλέ; Στην ηλικία μου; Νοικοκυρά γυναίκα, με παιδιά και σπίτι; Με στο τρένο; Για ποια με παίρνεις γελοίες; Για καμιά από αυτές τις...

ΜΑΓΚΙ: Μα δεν είπα να σας πληρώσω!

ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΤΟ ΜΕΤΡΟ: Άθλιε! Παλιάνθρωπε! Βρομιάρη! Με στο τρένο! Δεν θα το 'λεγε κανένας!

ΜΑΓΚΙ: Το κόλπο... Το κόλπο... Κατά το κόλπο, οι γυναίκες κολακεύονται, ενδίδουν, κι ας μη συμφωνούν ευθύς εξαρχής. Όμως την ακούσατε τούτη, μάλιστα την τελευταία, πόσο κολακεύτηκε; Πώς δεν έσπασε το ξύλο με την ομπρέλα που βαστούσε, κι εγώ δεν ξέρω! [*Ήχος ραδιοφώνου που κάνει συνεχώς παράσιτα.*] Και τούτο το ραδιόφωνο τόση ώρα! Ωχ! Να το πάλι. Ελάλησε. Ε, άντε τώρα να βρεις το γιατί. Λοιπόν, λέγαμε; Α, ναι. Μια άλλη, που λέτε. Πωλήτρια στη Γκαλερί Λαφαγιέτ, τμήμα οικιακών σκευών. Αυτή ήταν άλλο είδος. Ήθελε με το μαλακό. Ένα ραντεβού, δύο, τρία. Ρομάντζα. Σεργιανούσαμε πιασμένοι από το χέρι. «Δώσ' το χεράκι, κουκλίτσα μου...» Μια μέρα κι εγώ παίρνω την απόφαση. «Ξέρεις, εδώ κοντά είναι ένα ξενοδοχείο...»

ΠΩΛΗΤΡΙΑ: Α, ώστε είσαι απ' αυτούς! Κι εσύ;

ΜΑΓΚΙ: Δηλαδή, δηλαδή από ποιους ήθελες να είμαι;

ΠΩΛΗΤΡΙΑ: Ναι, αλλά εγώ δεν είμαι απ' κείνες. Κατάλαβες; Εγώ δεν είμαι από κείνες. Δεν είμαι από κείνες.

ΜΑΓΚΙ: Πήρα κι αυτήν την πληροφορία, πως δεν ήτανε από κείνες. Κι έτσι λοιπόν πώς θα 'βρισκα το περίφημο κόλπο για τη ζωή; Αν τουλάχιστον τα 'βαζα με τη Μισέλ Βαγκάν, χαλάλι της. Με τη Μισέλ Βαγκάν την έχεις σίγουρη την αποτυχία. Όμως πέστε μου, τι να 'κανα; Ως και με τις μικρές, τις ρομαντικές, και με τις απελπισμένες ακόμα τα 'βαζα. Τίποτα δεν κέρδιζα. Πώς λοιπόν πετύχαιναν οι άλλοι; Τον ακούσατε κι εσείς τον συνάδελφό μου, ε; «Οκ τη μικρή». Και από δω παν κι οι άλλοι. Σινεμά, ραδιόφωνο, καμπαρέ. Όλοι βολεύονταν, όλοι. Όλοι τα κατάφερναν, μονάχα εγώ.

Λοιπόν, ξέρετε πόσο καιρό βάστηξε τούτη η δουλειά; Τρία χρόνια. Μάλιστα, κυρίες μου, δεσποινίδες και κύριοι, τρία ολάκερα χρονάκια. Μήπως γελάει κανένας από αυτούς που με ακούν; Ελαφρόμυαλοι θα πρέπει να 'ναι για να γελάνε μ' ένα τέτοιο κάζο. Μονάχα εγώ σας λέω, δεν τα κατάφερα να βολευτώ. Παρόλο που ξέρουμε οι πάντες ότι μία στα εκατό υπάρχει πιθανότητα να αρνηθεί η κάθε καθώς πρέπει γυναίκα. Μ' άλλα λόγια, λοιπόν, εγώ μονάχα έπεφτα συνέχεια στη σπάνια τούτη περίπτωση.

Από δω το σκεφτόμουν, από κει το λογάριαζα. Μελετούσα τις πιθανότητες. Κι εκείνο μάλιστα που λέμε: «Αρκεί να θέλεις για να μπορείς». Αμ δε. Άλλη λύση δεν βρήκα. Άρχισα να λέω ψέματα. Κι έτσι πήγε το πράγμα κάμποσο καιρό. Ίσαμε την ημέρα που ξαφνικά σκέφτηκα: «Αν εγώ λέω ψέματα, γιατί τότε δεν λένε ψέματα κι όλοι οι άλλοι;» Οκ τη μικρή. Μπορούσε ωραιότατα να μην είχε πει οκ καμιά μικρή. Να

λοιπόν το κόλπο. Άλλο δεν είναι παρά αυτό που μας σπρώχνει να λέμε ψέματα. Είναι αυτό που από τα ίδια τα ψέματα που προκαλεί παίρνει τη δύναμή του. Ε, λοιπόν, είπα ψέματα κι εγώ. Σειρά μου πια.

Από υπερηφάνεια το 'κανα; Μπα... μάλλον από απελπισία. Για να 'μαι πιο κοντά στους άλλους, που έλεγαν κι αυτοί ψέματα. Γιατί αν κι εγώ δεν έλεγα ψέματα, θα απέμενα μονάχος. Τέλος πάντων... Θέλετε να μάθετε ποια ήταν η πρώτη μου περιπέτεια; Ήμουνα στου Ντιφικιέ. Δουλειά μπόλικη. Θυσία γινόμασταν όλοι σ' αυτό το γραφείο. Περιποιόμουν έναν πελάτη. - Επτά χιλιάδες φράγκα ακριβώς, κύριε. Στο ταμείο, εκεί στη δεσποινίδα.

ΠΕΛΑΤΗΣ: Α, μάλιστα. Ορίστε, δεσποινίς. Έχω δεκαχίλιο.

ΜΑΓΚΙ: Κι' εκείνη ακριβώς τη στιγμή που ο πελάτης βρισκόταν στο ταμείο, να' σου και έρχεται ο κύριος Ντιφικιέ. Ακούστε τον.

ΝΤΙΦΙΚΙΕ: Δεσποινίς Ντιβάν, έχετε να μου χαλάσετε ένα χιλιάρικο;

ΝΤΙΒΑΝ: Χιλιάρικο; Μάλιστα. Μάλιστα, κύριε διευθυντά. Μια στιγμή...Εκατό, διακόσιες, τριακόσιες, τετρακόσιες, πεντακόσιες...

ΜΑΓΚΙ: Κι' αφού μέτρησε τα ψιλά, σηκώθηκε από τη θέση της, πήγε στον κύριο Ντιφικιέ που περίμενε στη μέση του μαγαζιού, του τα ξαναμέτρησε, πήρε το χιλιάρικό του, ενώ εγώ, εκείνη ακριβώς τη στιγμή, ακουμπώ το δέμα για τον πελάτη στο ταμείο, απάνω στο δεκαχίλιο που του είχε μείνει εκεί. Ύστερα η δεσποινίς Ντιβάν γύρισε στον πελάτη.

ΝΤΙΒΑΝ: Με συγχωρείτε, κύριε. Τα ρέστα σας. Ορίστε. Ένα, δύο, τρία.

ΠΕΛΑΤΗΣ: Ευχαριστώ, δεσποινίς.

ΜΑΓΚΙ: Α, το δέμα σας, κύριε.

ΠΕΛΑΤΗΣ: Ευχαριστώ. Αντίο σας.

ΜΑΓΚΙ: Και είχα, που λέτε εγώ το δεκαχίλιο που είχε αφήσει ο κύριος στο ταμείο. Και η ώρα πέρασε. Έφτασε έξι παρά τέταρτο. Η δεσποινίς Ντιβάν έκανε ταμείο. Τη βλέπω να ταράζεται. Γυρίζει σε μένα..

ΝΤΙΒΑΝ: Εμίλ...

ΜΑΓΚΙ: Κι εγώ, με το πιο αγαθό μου ύφος: Τι τρέχει, δεσποινίς Ντιβάν;

ΝΤΙΒΑΝ: Μου λείπουν δέκα χιλιάδες φράγκα.

ΜΑΓΚΙ: Μπα, πώς είναι δυνατόν; Για ξαναμετρήστε τα.

ΝΤΙΒΑΝ: Αυτό κάνω. Δέκα, είκοσι, είκοσι τέσσερις...

ΜΑΓΚΙ: Δέκα χιλιάδες φράγκα...

ΝΤΙΒΑΝ: Τίποτα. Δεν βγαίνουν, Εμίλ. Αχ, πώς θα το πω στον κύριο Ντιφικιέ; Είκοσι τέσσερα χρόνια έχω εδώ μέσα. Τέτοιο πράγμα δεν μου ξαναέτυχε. Αχ, θα γίνει θηρίο.

ΜΑΓΚΙ: Ε, όχι και θηρίο. Για δέκα χιλιάδες φράγκα, στην ανάγκη θα κάνουμε έρανο.

ΝΤΙΒΑΝ: Εμίλ, τι καλός που είσαι!

ΜΑΓΚΙ: Και να σας πω κάτι, δεσποινίς Ντιβάν; Θυμάστε εκείνον τον πελάτη, πριν από καμιά ώρα, που πλήρωσε δέκα χιλιάδες φράγκα; Εγώ δεν θυμάμαι να είδα αυτό το δεκαχίλιο.

ΝΤΙΒΑΝ: Καλά λέτε. Τώρα που το ξαναθυμάμαι... Α, βέβαια! Ούτε κι εγώ είδα το δεκαχίλιο.

ΜΑΓΚΙ: Μου' μοιασε κι εμένα για απατεώνας εκείνος ο άνθρωπος.

NTIBAN: Αυτός θα είναι. Πού να τον βρούμε τώρα;

ΜΑΓΚΙ: Και δεν του φτάνει που ξαναφύλαξε το δεκαχίλιάρό του, παρά τσέπωσε κι από πάνω τις τρεις χιλιάδες ρέστα που του δώσατε. Το έλλειμμά σας πρέπει να είναι δεκατρείς χιλιάδες.

NTIBAN: Μα όχι! Μη μπερδεύεστε. Αφού κράτησε το δεκαχίλιaro, δέκα χιλιάδες μού έκλεψε.

ΜΑΓΚΙ: Ε, και τις τρεις τα ρέστα πού τις βάζετε;

NTIBAN: Αχ, δεν ξέρω. Εμένα δέκα μου λείπουν.

ΜΑΓΚΙ: Είστε σίγουρη;

NTIBAN: Τόσες φορές έκανα ταμείο...

ΜΑΓΚΙ: Πολύ μυστήρια τούτη η υπόθεση. Πρέπει να την ξεκαθαρίσουμε. Για σταθείτε να δω κι εγώ. Κάθισα δίπλα της. Κάναμε λογαριασμούς μαζί. Τη βοηθούσα. - Λοιπόν, ορίστε. Πέστε ότι αυτό είναι το δεκαχίλιaro ε;. Εγώ είμαι ο πελάτης. Μια στιγμή. Για λογαριάστε. Τα πρώτα πόσα έχετε;

NTIBAN: Πενήντα έξι.

ΜΑΓΚΙ: Ωραία. Εγώ πληρώνω. Πρέπει να σας δώσω δέκα χιλιάδες. Γράφτε το.

NTIBAN: Το γράφω.

ΜΑΓΚΙ: Θα 'πρεπε να 'χω εξήντα έξι. Ορίστε, κύριε, τα ρέστα σας, του λέτε. Πόσα έχετε τώρα;

NTIBAN: Πόσα να 'χω; Πενήντα έξι. Δέκα πάντα μου λείπουν.

ΜΑΓΚΙ: Σωστά. Έχουμε λοιπόν δέκα...

NTIBAN: Εμίλ... Γιατί ενδιαφέρεστε τόσο πολύ για μένα;

ΜΑΓΚΙ: Ε... Ε φυσικό δεσποινίς Ντιβάν... Γιατί να χάνονται έτσι τα βρωμολεφτά;

NTIBAN: Μα φαίνεστε ταραγμένος.

ΜΑΓΚΙ: Τι να γίνει δεσποινίς Ντιβάν;..

NTIBAN: Κι όλα αυτά εξαιτίας μου. Και να στεναχωριέστε έτσι για μένα, Εμίλ... Δεν μπορεί. Τόσο καιρό εδώ κοντά μου, μαζί... κι εγώ να μην πάρω είδηση...

ΜΑΓΚΙ: Μα, μα δεσποινίς Ντιβάν.

NTIBAN: Είναι τρέλα, Εμίλ... Γλυκιά, βέβαια, τρέλα. Όμως τρέλα. , είναι τρέλα. Ω, στην ηλικία μου... Το 'βλεπα πως με γλυκοκοιτούσατε... Μα όχι! Όχι! Δεν είναι δυνατόν. Ονειρεύομαι. Αυτά παθαίνει όποιος ζει τόσο μόνος στον κόσμο. Έτσι, όλο τον εαυτό μου σκέφτομαι. Είναι περασμένες έξι. Κάποια φιλεναδούλα θα σας περιμένει.

ΜΑΓΚΙ: Δεν έχω φιλεναδούλα, δεσποινίς Ντιβάν.

NTIBAN: Εμίλ!

ΜΑΓΚΙ: Και ορίστε, αγαπητοί μου, τι είναι ο κόσμος. Ορίστε πράγματα... Πράγματα που θα 'πρεπε να έχουν ένα νόημα, κάποια λογική. Κι όμως... Έκλεψα δέκα χιλιάδες φράγκα. Και ποιο σας παρακαλώ, το αποτέλεσμα; Τα 'φτιαξα με τη δεσποινίδα Ντιβάν. Με τη δεσποινίδα Ντιβάν που ήταν... ήταν... αχ, πώς να σας το πω... τριάντα δύο χρόνια μεγαλύτερή μου. Ας ξαναγυρίσουμε σε εκείνο το απόγευμα.

NTIBAN: Εμίλ, χρυσέ μου...

ΜΑΓΚΙ: Αγαπητή μου δεσποινίς Ντιβάν...Πάμε... να πάρουμε κάτι; Λίγες μέρες μετά μου παρουσιάζεται ένας κύριος Νιφικιέ... έξαλλος.

ΝΙΦΙΚΙΕ: Κύριε Εμίλ! Τώρα μόλις έμαθα κάτι. Κάτι... Όχι, δεν θα το 'λεγα. Στ' αλήθεια δεν θα το φανταζόμουν ποτέ. Είσατε φίλος της δεσποινίδος Ντιβάν; Μα, για όνομα του Θεού... Ναι, βέβαια. Καταλαβαίνω. Η ιδιωτική σας ζωή δεν με ενδιαφέρει. Δικαίωμά σας. Σύμφωνα. Αλλά... Για σκεφτείτε το, Εμίλ. Στην ηλικία σας... με τη δεσποινίδα που... Και μπορέσατε... μπορέσατε... Τ

έλος πάντων, με συγχωρείτε. Μα δεν γίνεται, σας λέω. Δεν είναι δυνατόν! Ε, λοιπόν, να σας το πω. Σας φοβάμαι. Ναι, ναι. Σας φοβάμαι. Γιατί, αφού είστε άξιος για τέτοιο πράγμα, όλα μπορείτε να τα κάνετε. Ακόμα και να με στραγγαλίσετε. Καλύτερα να περάσετε από το ταμείο. Καλύτερα έτσι. Γιατί φοβάμαι.

ΜΑΓΚΙ: Άκου εκεί! Φοβόταν! Γιατί φοβόταν; Σίγουρα, αν ήταν η γυναίκα του, δεν θα με φοβόταν τόσο πολύ. Ή αν η δεσποινίς Ντιβάν ήτανε καμιά εκατομμυριούχα... Αυτός είναι ο κόσμος, αγαπητοί μου. Ο μάταιος τούτος κόσμος. Στο μεταξύ βρισκόμουν άνεργος. Άλλη τραγωδία τούτη. Το να μην έχεις γυναίκα, δεν λέω βέβαια, πολύ η μοναξιά. Νιώθεις την ψυχή σου άδεια.

Α, στο κάτω κάτω της γραφής, τι άλλο είναι η γυναίκα στη ζωή παρά γαρνιτούρα; Ενώ σαν έχεις να κάνεις με διευθυντή, είναι σωστή τραγωδία, σας το ορκίζομαι. Δίχως δουλειά είσαι σαν ζώο. Είσαι τίποτα. Είσαι λιγότερο κι από τίποτα. Είσαι σκουπίδι. Και εξάλλου η μάνα μου και η αδερφή μου μού το δίνουν καλά να το καταλάβω.

[Ο Εμίλ προσπαθεί να βρει σταθμό στο ραδιόφωνο]

ΖΟΥΣΤΙΝ: Απόψε λέω να πάμε σινεμά.

ΜΑΓΚΙ: Είδα τις φωτογραφίες; Είναι με τον Γκάρι Κούπερ. Δεν έχει και τόσο ταλέντο αυτός ο παλικαράς.

ΖΟΥΣΤΙΝ: Άντε από κει. Δεν κοιτάς να κερδίσεις κι εσύ τα μισά απ' ό,τι βγάζει αυτός ο παλικαράς; Τι πολεμάς εκεί στο ραδιόφωνο; Άσ' το να ακούσουμε καμιά μουσική της προκοπής.

ΜΗΤΕΡΑ: Έλαβα κάρτα από τον Αλφόνσο.

ΜΑΓΚΙ: Μάλιστα. Τι σπουδαία πράγματα σας λέει πάλι αυτός ο ψεύτης;

ΖΟΥΣΤΙΝ: Μμμμ.. έχεις μούτρα και μιλάς για τους άλλους; Όταν δεν είσαι άξιος να βρεις δουλειά στα είκοσι δύο σου χρόνια.

ΜΗΤΕΡΑ: Μα δεν καταλαβαίνω τι του 'κανες, γιε μου, αυτού του κυρίου Ντιφικιέ. Σίγουρα θα του αυθαδίασες. Αχ, έχεις τόσο κακό χαρακτήρα;

ΜΑΓΚΙ: Εγώ, αγαπητοί μου, έλεγα πως ήμουν χαλβάς. Ε, τι λέτε κι εσείς όμως; Για μια μητέρα πάντα είσαι πάντα τουλάχιστον γκάνγκστερ Είσαι κτήνος, λυσσασμένος.

ΜΗΤΕΡΑ: Θα πάω μονάχη μου να τον βρω αυτόν τον κύριο Ντιφικιέ, να του μιλήσω.

ΜΑΓΚΙ: Δεν θα κάνεις τίποτα, μητέρα.

ΜΗΤΕΡΑ: Γιατί δεν θα κάνω τίποτα; Στο κάτω κάτω μητέρα σου είμαι. Αχ, και που σε λογάριαζα για μυαλωμένο άνθρωπο... Κι όμως έχεις φιλενάδα πολύ όπως πρέπει. Είδες, Ζουστίν; Η δεσποινίς Ντιβάν του έπλεξε πάλι τρία ζευγάρια κάλτσες.

ΖΟΥΣΤΙΝ: Ε, τι άλλο της μένει να κάνει; Το 'να πόδι το 'χει κιόλας στο λάκκο. Το καλύτερο που θα 'χε να κάνει, αν ήθελε να σε ευχαριστήσει, θα ήταν να σου βρει καμιά δουλειά. Άσε πια τον Γουστάβο. Φαντάζεσαι ότι είναι ευχάριστο για κείνον να έχει κουινιάδο άνεργο; Εκείνος που είναι τόσο άξιος, που τόσο τον λογαριάζουνε όλοι. Ακόμα και ο γάμος μας μπορεί να χαλάσει μ' αυτή την κατάσταση.

ΜΑΓΚΙ: Μπα....μιας και ακόμα δεν παντρεύτηκες αδερφούλα μου, δεν έχεις φόβο να χαλάσει τίποτε.

ΖΟΥΣΤΙΝ: Ζηλιάρη! Βρωμοζηλιάρη! Κλείσ'το κι αυτό το διάβολο.

ΜΑΓΚΙ: Τυχερός εστάθη ο Γουστάβος που η αδερφή μου η Ζουστίν. πέθανε νέα. Μ' αυτά τα νεύρα, σίγουρα θα είχε καταντήσει στο τρελοκομείο.

[Ακούγεται το κουδούνι της πόρτας]

ΖΟΥΣΤΙΝ: Ο Γουστάβος!

ΜΑΓΚΙ: Ο Γουστάβος, ο αρραβωνιαστικός της, υπάλληλος στην Τράπεζα της Γαλλίας. Καλό παιδί, ανοιχτόκαρδο.

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Καλημέρα, μητέρα. Μμμ όμορφα που μυρίζει! Τι καλά μαγειρεύεται; Α, Εμίλ! Τι χαμπάρια; Πώς τα πάμε;

ΜΑΓΚΙ: Αναλόγως. Όπως το πάρεις.

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Σε δυο λεπτά θα το πάρεις πολύ καλά, σε βεβαιώ. Λοιπόν, Εμίλ, σου βρήκα δουλειά.

ΜΑΓΚΙ: Σοβαρά μιλάς;

ΜΗΤΕΡΑ: Αγόρι μου εσύ, να μου ζήσεις!

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Στου Ριβέ. Χαρτοποιία. Έχω εκεί έναν φίλο λογιστή. Του είχα μιλήσει για σένα. Σήμερα μου για μια θέση κενή. Κατάλαβες; Όρμησα. Αύριο σε περιμένουν.

ΜΗΤΕΡΑ: Αχ, καλέ μου Γουστάβε, είσαι θαύμα! Έλα, Εμίλ, πες ευχαριστώ στον Γουστάβο μας.

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Και σας βεβαιώ, δεν ήταν εύκολη η δουλειά. Σωστή μάχη έδωσα. Όμως τα κατάφερα.

ΖΟΥΣΤΙΝ: Γουστάβε μου, χρυσέ μου, είσαι υπέροχος!

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Θα με βγάλεις ασπροπρόσωπο, ε Εμίλ; Ε, γιατί ξέρεις, εγώ δεν συστήνω όποιον όποιον. Αναλαμβάνω, βλέπεις, ευθύνες.

ΖΟΥΣΤΙΝ: Έννοια σου κι εγώ θα τον προσέχω.

ΜΗΤΕΡΑ: Σας έφερα κάτι να πιούμε για το καλό, το νέο.

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Α, υπέροχα, υπέροχα! Α, θαύμα λικέρ! Μπράβο, μητέρα. Κοίταξε, Εμίλ, να τα καταφέρεις να σε διώξουν, να σου βρω πάλι καινούργια θέση, για να μας ξαναβάλει τέτοιο λικέρ.

ΜΗΤΕΡΑ: Αχ Γουστάβε, μην το λες αυτό. Μη!!

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Μα, για να γελάσουμε το είπα. Τυχερός στάθηκες που βρέθηκα εκεί στην κατάλληλη στιγμή, ε Εμίλ; Γιατί αν δεν ήμουν, τι θα γινόσουν δίχως εμένα;

ΜΑΓΚΙ: Σωστά. Για φαντάσου.

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Τι λες, κούκλα μου; Πάμε σινεμαδάκι απόψε;

ΖΟΥΣΤΙΝ: Αν θέλεις, Γουστάβε μου. Είναι με τον Γκάρι Κούπερ.

ΜΑΓΚΙ: Εμένα δεν μ' αρέσει και τόσο αυτός ο παλικαράς. Τώρα μπορώ να το πω. Ανέβηκαν οι μετοχές μου. Βρήκα δουλειά.

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Αλήθεια; Δεν σ' αρέσει; Ζουστίν, έλα δω, χρυσή μου. Α, όλα κι όλα, εμένα μ' αρέσει ο Γκάρι Κούπερ. Είναι άνθρωπος δραστήριος. Εμένα μ' αρέσει η δραστηριότητα. Όταν μάλιστα κατεβάζει εκείνες τις γροθιές - να κι εσένα, να κι εκείνου - πάρ' τους όλους κάτω! Και έπειτα τίμιος. Τίμιος και καθώς

πρέπει, βέβαια. Α, κι άκου δω, Εμίλ. Να έχεις υπόψη σου πως στην επιχείρηση που σε σύστησα, στο Ριβέ, δεν παίρνουν όποιον όποιον.

ΜΑΓΚΙ: Δεν παίρνουν όποιον όποιον. Κι εγώ δεν ήμουνά όποιος όποιος. Έτσι με πήρανε στο Ριβέ. Καλή δουλειά. Οδός Μπαλού. Μια Κυριακή, που λέτε, αγαπητοί μου, είχα πάει μια βολτίτσα. Γυρίζω σπίτι και τι βλέπω; Τη μάνα μου και την αδερφή μου καθισμένες κοντά κοντά στο καναπεδάκι σε κακά χάλια. Τι πάθατε, καλέ; Κλαίτε κιόλας;

ΖΟΥΣΤΙΝ: Εμίλ!

ΜΑΓΚΙ: Ε μίλα λοιπόν.

ΖΟΥΣΤΙΝ: Έλα δω. Πάρε καρέκλα, κάτσε κι άκου.

ΜΑΓΚΙ: Ακούω.

ΖΟΥΣΤΙΝ: Ξέρεις τι μου 'κανε;

ΜΑΓΚΙ: Ποιος;

ΖΟΥΣΤΙΝ: Ο Γουστάβος.

ΜΑΓΚΙ: Ο Γουστάβος;

ΖΟΥΣΤΙΝ: Με παράτησε.

ΜΑΓΚΙ: Ο Γουστάβος σε παράτησε; Ε, δεν είμαστε καλά!

ΖΟΥΣΤΙΝ: Σήμερα το απόγευμα είχαμε κανονίσει να πάμε σινεμά. Και αντί για σινεμά, με πάει στην πλατεία Βαγιά. Μάλιστα, στην πλατεία, μήτε καν σε καφενείο ο αχρείος. Και μου εξηγεί, κι όχι, λέει, οι σκηνές και τα τέτοια, και καλύτερα να χωρίσουμε πριν παρά μετά. Πως έκανε λάθος, πως αγαπάει άλλην, πως θέλει να την παντρευτεί, ότι την αγάπη δεν την κυβερνάς, πως λυπάται πάρα πολύ, πως έπρεπε να καταλάβω... Φαντάζεσαι τι του έσυρα! Τον έλουσα μ' ό,τι βρισιά μου 'ρθε στο στόμα. Και ξέρεις τι μου 'κανε;

ΜΑΓΚΙ: Όχι. Όμως θα 'θελα να το μάθω.

ΖΟΥΣΤΙΝ: Σηκώθηκε δίχως λέξη να βγάλει. Εγώ έλεγα πως ήθελε κάτι να μου πει, κι αυτός, μάτια μου, από δω παν κι οι άλλοι! Με παράτησε κι έφυγε.

ΜΗΤΕΡΑ: Κατάλαβες χάλια;

ΖΟΥΣΤΙΝ: Πρέπει να κρατήσει το λόγο που έδωσε. Είναι παλιάνθρωπος!

ΜΑΓΚΙ: Αν είναι παλιάνθρωπος, τότε γιατί θέλεις καλά και σώνει να τον πάρεις; Τι καλό θα δεις από έναν τέτοιο άνθρωπο;

ΖΟΥΣΤΙΝ: Να το βράσω το καλό! Αυτό που θέλω εγώ είναι να με παντρευτεί.

ΜΑΓΚΙ: Κι αν δεν σε θέλει εκείνος;

ΜΗΤΕΡΑ: Είσαι άντρας ή δεν είσαι; Να τον αναγκάσεις με το ζόρι. Να, αύριο κιόλας να πας να του στήσεις καρτέρι έξω από το γραφείο του. Αλλιώς δεν θα 'σαι άντρας!

ΜΑΓΚΙ: Πάει καλά.

ΖΟΥΣΤΙΝ: Το υπόσχεσαι;

ΜΑΓΚΙ: Το υπόσχομαι.
Έστησα καρτέρι έξω από το γραφείο του. Έξι ή ώρα, να σου τον, με το χαρτοφύλακα, με τη ρεπούμπλικά

του...

- Μα, τι βλέπω; Γεια σου, Γουστάβε!

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Α, δεν σε είχα δει. Γεια σου, Εμίλ. Πώς τα πας στο Ριβέ;

ΜΑΓΚΙ: Καλά, καλά.

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Και καλοπληρωμένος;

ΜΑΓΚΙ: Ε, βέβαια.

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Λοιπόν, γεια σου τώρα. Συγγνώμη, είμαι λίγο βιαστικός.

ΜΑΓΚΙ: Ήθελα να σου μιλήσω.

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Α, η Ζουστίν σε στέλνει;

ΜΑΓΚΙ: Ναι...

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Μα, περιμένουν ακόμα; Έλα λοιπόν μαζί μου και θα καταλάβεις. Όλα θα τα καταλάβεις. Να, έλα εδώ, στο καφενείο. Ας κάτσουμε εδώ. Λοιπόν, άκου γιε μου.

ΜΑΓΚΙ: Δεν άκουσα. Γιατί εκεί σταμάτησε. Και το βλέμμα του καρφώθηκε σε μια κοπέλα που μπήκε στο καφενείο και ερχόταν ίσια σε μας. Και τον έβλεπε σαν υπνωτισμένη. Ο Γουστάβος σηκώθηκε.

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Αγαπητή μου ένας φίλος μου , ο Εμίλ. Η Δεσποινίς Μπλοσάρ. Γκαρσόν! Γκαρσόν! Έλα γρήγορα. Τι θα πάρεις, χρυσή μου Ζοζέτ;

ΜΑΓΚΙ: «Θα καταλάβω», μου είχε πει. Άκου εκεί. Και βέβαια καταλάβαινα. Συλλογιζόμουν τη Ζουστίν, καθώς έβλεπα τούτη τη Ζορέτ. Όλα τα καταλάβαινα. Υπήρχανε λοιπόν τέτοια κορίτσια στον κόσμο. Να τον εβλέπατε και τούτον τον Γουστάβο από καμιά μεριά. Αυτός που ήτανε ίδιο βόδι. Τώρα πώς είχε αλλάξει! Πώς της μιλούσε...

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Είχες πολλή δουλειά σήμερα, αγάπη μου; Φαίνεσαι λίγο κουρασμένη..

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Όχι, λες πως είναι μονάχα ιδέα μου;

ΖΟΖΕ: Ναι, ναι.

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Ξέρεις, Εμίλ, κάθεσαι στο Κορκουά. Καταλαβαίνεις.

ΜΑΓΚΙ: Σπουδαία!

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Εργάζεται στα Κρουά Καρτιέ, στις διαφημίσεις.

ΜΑΓΚΙ: Θαύμα.

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Ε, λοιπόν, καλέ μου Εμίλ, χάρηκα πολύ που σε είδα.

ΜΑΓΚΙ: Είχα να σου μιλήσω...

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Μα θα πάω τη Ζοζέτ στο σπίτι της.

ΖΟΖΕΤ: Ω, δεν πειράζει. Αν ο φίλος σου θέλει να σου μιλήσει, έχω κάτι ψώνια ακόμα. Πάω και ξαναγουρίζω. Σε δέκα λεπτά θα είμαι πάλι εδώ. Θα σας φτάσουν, κύριε Εμίλ, για να τα πείτε;

ΜΑΓΚΙ: Ω, δεσποινίς, σας ευχαριστώ.

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Λέγε, σ' ακούω.

ΜΑΓΚΙ: Πρώτα απ' όλα, τα θερμά μου συγχαρητήρια για το κορίτσι. Είναι καταπληκτική.

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Είδες κορίτσι, ε;

ΜΑΓΚΙ: Σε καταλαβαίνω. Σε καταλαβαίνω πολύ καλά. Όμως είναι και η Ζουστίν.

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Α, όλα κι όλα, Εμίλ. Δεν γίνεται τίποτα. Τέλος.

ΜΑΓΚΙ: Έδωσες όμως λόγο.

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Ε, έδωσα λόγο. Κι έπειτα; Τότε έτσι πίστευα. Τότε νόμιζα πως την αγαπούσα τη Ζουστίν. Αυτό που ένιωθα νόμιζα πως ήταν αγάπη. Αλλά καθώς βλέπω τώρα πως νιώθω για τη Ζοζέτ, κατάλαβα πως εκείνο δεν ήταν αγάπη.

ΜΑΓΚΙ: Α, βέβαια. Ούτε κουβέντα να γίνεται. Πράγμα που φαίνεται. Αυτό όμως που στεναχωρεί τη Ζουστίν είναι που χωρίσατε έτσι δα, τσακωμένοι.

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Α, όχι! Εγώ δεν της κρατάω κακία.

ΜΑΓΚΙ: Ναι, όμως εκείνη τρώγεται. Δεν την ξέρεις δα τι άνθρωπος είναι. Από τακτ και από ευγένεια...

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Ποιος; Η Ζουστίν;

ΜΑΓΚΙ: Και βέβαια. Α.. δεν την ξέρεις καλά, πώς να την καταλάβεις; Για έλα όμως στη θέση της. Ξέρεις τι λέω; Δεν περνάς από το σπίτι κάνα βραδάκι; Θα τα πείτε όμορφα όμορφα. Θα ήτανε πιο ευγενικό από μέρους σου.

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Ευγενικό, ναι, δεν λέω. Όμως πώς να κάνω που κάθε βράδυ πάω τη Ζοζέ στο σπίτι της; Μένω εκεί και τρώμε. Και ξέρεις τι περήφανη και τι ζηλιάρα είναι; «Γουστάβε, αν μου 'λεγες ψέματα, ας ήταν και για μια μονάχα φορά...» Πολλές φορές μου το λέει. «Γι αυτήν, η ζωή άλλο δεν είναι παρά να κοιταζόμαστε διαρκώς στα μάτια». Ποτέ δεν θα μου το συγχωρούσε.

ΜΑΓΚΙ: Μα για ένα βράδυ. Μετά το γραφείο σου. Ε, για μια στιγμούλα μονάχα. Θα της πεις πως είχες υπερωρία, ότι έμεινες ως στις επτά τράπεζα, ότι σου το ζήτησε ο διευθυντής σου. Σάμπως δεν γίνονται αυτά;

ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ: Καλά, σύμφωνοι. Θα 'ρθω αύριο. Όμως για μια μονάχα φορά, Εμίλ. Για να τα πούμε μια για πάντα.

ΜΑΓΚΙ: Και τώρα, αγαπητοί μου, που θα ακούσετε τη συνέχεια, σίγουρα θα με περάσετε για παμπόνηρο, απατεώνα, ψεύτη και ύπουλο. Κι όμως δεν ήμουν τίποτα απ' όλα τούτα. Φράγκο δεν έδινα για την αδερφή μου. Στο καφενείο εκείνο μονάχα ένα πράγμα συλλογιζόμουν: να αποφύγω τη σκηνή που θα μου 'κανε η αδερφή μου στο γυρισμό. Και οι δύο γυναίκες του σπιτιού μου διψούσανε για αίμα. Έπρεπε οπωσδήποτε να τους πάω ένα κομματάκι από τον Γουστάβο, κι αυτές ας τα ξεμπέρδευαν.

Αυτό που με βασάνιζε ήταν εκείνη η κουβέντα του Γουστάβου: «Νόμιζα πως την αγαπούσα ως την ώρα που γνώρισα τη Ζοζέτ». Κι έπειτα σου λένε αγάπη! Άλλη αγάπη για τη Ζουστίν, άλλη για τη Ζοζέτ, κι αύριο μπορεί να συναντήσει άλλη. Την Αδέλα, τη Λουσί, τη Φανί, ας πούμε. Αυτό λοιπόν είναι αγάπη; Μια ανεμόσκαλα στο έρεβος, που δεν ξέρεις πόσα ακόμα σκαλιά σου απομένουνε; Ή κάποιο ασανσέρ που δεν ξέρεις σε ποιο πάτωμα σε πάει;

Όχι, αυτά δεν είναι σοβαρά πράγματα. Θα πρέπει, με άλλα λόγια, όλη την ώρα να προσπαθείς να καταλάβεις και να πιστοποιήσεις πως αυτό είναι αληθινός έρωτας; Με όλες τις γυναίκες; Κι αν όλα αυτά δεν ήτανε παρά μονάχα ιδέα, μιας και ποτέ δεν είναι κανένας σίγουρος;

ΕΥΓΕΝΙΟΣ: Ε, γεια σου, Εμίλ! Ε, τι λες; Πάμε στο Εσκαργκό να το κάψουμε;

ΜΑΓΚΙ: Και δεν πάμε; Μετά χαράς, Ευγένιε. Αν θέλει η Ρόζα.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ: Έχει γούστο τώρα! Επίσημη πρόσκληση δηλαδή θέλει η Ρόζα; Μα τι; Δεν είσαστε πια φίλοι με τη γυναίκα μου;

ΜΑΓΚΙ: Ήξερε; Δεν ήξερε; Πήγαμε στο καφενείο. Τα γκαρσόνια υποκλίθηκαν μπροστά μου. Με είχαν περί πολλού. Καθίσαμε στο τραπέζι.

ΠΑΙΚΤΗΣ: Λοιπόν, να τος ο άσος μας! Έλα, έλα, έλα, κύριε Εμίλ! Ρίξτε το δέκα το καλό που το κρύβεις στο μανίκι σου.

ΑΛΛΟΣ ΠΑΙΚΤΗΣ: Θα μας μαδήσει πάλι εδώ χάμω,

ΑΛΛΟΣ ΠΑΙΚΤΗΣ: Ρε, τον Εμίλ! Καλά τα κονομάει αυτός! Α, να κι ο κύριος Μπερτουλέ που έρχεται.

ΠΑΙΚΤΗΣ: Καλώς τον κύριο Μπερτουλέ.

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Χαίρετε, κύριοι. Χαίρετε. Αγαπητέ κύριε Εμίλ. Ε, όχι, όχι, μην ενοχλείστε. Θα μείνω λίγο να δω το παιχνίδι σας. Κάνει ένα παιχνίδι τόσο εξαιρετικό ετούτος εδώ ο νεαρός! Μα την αλήθεια, τον αναγνωρίζω. Του βγάζω το καπέλο μου.

ΠΑΙΚΤΗΣ: Και τι γίνεται στο υπουργείο, κύριε Μπερτουλε;

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Ε, περιμένουμε τις εκλογές.

ΜΑΓΚΙ: Άσος καρό!

ΑΛΛΟΣ ΠΑΙΚΤΗΣ: Πάλι τα μάζεψε ο αθεόφοβος!

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Μπράβο, κύριε Εμίλ! Αξίζεις!

ΜΑΓΚΙ: Κι εγώ ο ηλίθιος δεν έβλεπα τον κίνδυνο. Κολακευόμουν. «Ο Εμίλ Μαγκί είναι σπουδαίος», έλεγαν, και δώσ' του κορδωνόμωνα. Κι άρχισα να υπάρχω. Κι όμως ο κίνδυνος είναι εκεί. Εκεί το βάραθρο. Γιατί δεν πρέπει να υπάρχουν παρά ακριβώς τόσο όσο πρέπει. Άμα σε πάρει η μπάλα, δεν ξέρεις πού να σταθείς πια. Παράδειγμα ο Ναπολέον.

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Αγαπητέ μου Εμίλ...

ΜΑΓΚΙ: Ορίστε, κύριε Μπερτουλε.

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Θα έρθει στο σπίτι μου ο θεός μου από το Μοντομπάν. Ο εφοριακός. Του αρέσουν τα χαρτιά, όχι όμως και στο καφενείο. Είναι λίγο μη μου άπτου, θέλει την ησυχία του. Ελάτε αύριο βράδυ στο σπίτι να παίξουμε. Ναι, ναι, επιμένω. Θα χαρεί πολύ και η κυρία Μπερτουλέ.

ΜΑΓΚΙ: Και πάω βέβαια. Πολύ κολακευμένος μάλιστα για την πρόσκληση. Τους είχανε περί πολλού στη γειτονιά τους Μπερτουλέ. Η κυρία Μπερτουλέ.

ΚΥΡΙΑ ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Χαίρετε, κύριε Μαγκί. Μεγάλη μας χαρά που σας έχουμε μαζί μας απόψε.

ΜΑΓΚΙ: Οι δεσποινίδες Μπερτουλέ. Η Ορτανσία.

ΟΡΤΑΝΣ: Καλησπέρα σας, κύριε Μαγκί.

ΜΑΓΚΙ: Η Λουκία.

ΛΟΥΚΙΑ: Καλησπέρα σας, κύριε Μαγκί.

ΜΑΓΚΙ: Η Καρλότα.

ΚΑΡΛΟΤΑ: Χαίρετε. Πώς είστε κύριε Μαγκί;

ΜΑΓΚΙ: Καθίσαμε. Άρχισε το παιχνίδι. Αντίκρυ μου καθόταν ο θεός, ο εφοριακός.- Ορίστε και τον Βαλέ.

ΘΕΙΟΣ: Μέγας είσαι, Κύριε! Μα,,μα δεν είναι δυνατόν να τον έχετε, κύριε Εμίλ.

ΜΑΓΚΙ: Με συμπαθάτε λοιπόν που τον είχα;

ΘΕΙΟΣ: Κανονικά, δεν έπρεπε να τον έχετε. Δεν είναι παιχνίδι τούτο δω. Παίρνω πίσω το χαρτί μου. Και δεν θα μου μάθετε εσείς τους κανόνες και τους νόμους του παιχνιδιού, όταν έχω τριάντα δύο συναπτά έτη στη διαχείριση των κρατικών υπηρεσιών!

ΜΑΓΚΙ: Φαίνεται ότι στο Μοντομπάν κάνουν άλλου είδους παιχνίδι. Στο άλλο τραπέζι, πιο κει, τα κορίτσια ρίχνουν χαρτιά. Ακούω την Ορτάνς:

ΟΡΤΑΝΣ: Τέσσερα, πέντε, έξι, εφτά... Σίγουρη συνάντηση με ξανθό άντρα.

ΘΕΙΟΣ: Όσο για τη συνάντηση, μπορεί να είναι σίγουρη. Άλλο τόσο σίγουρο όμως είναι πως θα παντρευτεί άλλη. Χαρτί! Θέλω χαρτί!

ΜΑΓΚΙ: Τότε η Ρόζα ήρθε κοντά μου, γιατί ήταν κι αυτή καλεσμένη.

ΡΟΖΑ: Απόψε... Απόψε σε περιμένω, Εμίλ.

ΜΑΓΚΙ: Όχι, όχι απόψε. Δεν γίνεται. Θα μείνω εδώ.

ΡΟΖΑ: Γάιδαρε! Για αυτές τις τρεις σουσουράδες, Τις κόρες Μπερτουλε.

ΜΑΓΚΙ: Τις κόρες.
Ήμουνα πια ώριμος για τη μεγάλη περιπέτεια. Καταλαβαίνετε τι θέλω να πω. Ότι μια και βρεθεί το κόλπο, τότε αρχίζουμε να σκεφτόμαστε για τη διάρκεια. Αρχίζει η αγωνία. Έλεγα μέσα μου: «Η Ρόζα πάει καλά. Η πιο καλοφτιαγμένη γυναίκα που γνώρισα. Όμως δύο χρόνια κιάλας. Πόσο θα κρατήσει;»
Ωστόσο, πού είναι γραμμένο πως τα πράγματα δεν κρατούν; Τάχα ο Πύργος του Αιφελ δεν κρατά; Και το κάθε χαλίκι, ε; Το κάθε χαλίκι, λέω.

ΡΟΖΑ: Ποιο χαλίκι;

ΜΑΓΚΙ: Α, το χαλίκι...

ΘΕΙΟΣ: Έχω τα σπαθιά. Παίρνω.

ΜΑΓΚΙ: Καρό. Παίρνω.

ΚΥΡΙΑ ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Αχ, καλέ! Να κι ο κύριος Ραφάρ! Αχ, τι ευτυχία!

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Ο κύριος Ραφάρ, ο κύριος διευθυντής! Τι έκπληξη ;!ηταν αυτή, κύριε Ραφάρ!

ΡΑΦΑΡ: Καλή, πιστεύω ε;

ΚΥΡΙΑ ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Περίφημη! Εξαιρετική, κύριε Ραφάρ!

ΡΑΦΑΡ: Κυρία Μπερτουλέ, τα σέβη μου

ΚΥΡΙΑ ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Ω κύριε Ραφάρ. Ορίστε, ορίστε. Πώς και μας θυμηθήκατε;

ΡΑΦΑΡ: Περνούσα από δω κοντά και είπα: «Δεν πάω μια βόλτα να φλερτάρω μια στάλα με την κυρία Μπερτουλέ;»

ΚΥΡΙΑ ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Χαριτωμένος...

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Τι έκτακτος, κύριε Ραφάρ! Τι έκτακτος!

ΡΑΦΑΡ: Και κοιτάξε καλά, κύριε Μπερτουλέ, να μην την παραμελείς την ωραία σου κυρία, γιατί...γιατί αμέσως θα βρω αφορμή να τη...

ΚΥΡΙΑ ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Τι νόστιμα που τα λέτε, κύριε Ραφάρ!

ΡΑΦΑΡ: Ναι, αλλά παίζατε και δεν θα 'θελα να σας χαλάσω το παιχνίδι.

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Καλέ, τι λέτε; Ελάτε, ελάτε καλύτερα να παίξετε κι εσείς. Ξέρω δα πως σας αρέσει πού και πού, ε;

ΡΑΦΑΡ: Α, βλέπω πως είστε εν γνώσει όλων μου των αδυναμιών, κύριε Μπερτουλε.

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Να σας παρουσιάσω. Ο θεός μου από το Μοντομπαν. Εφοριακός

ΘΕΙΟΣ: Χαίρω πολύ, κύριε.

ΡΑΦΑΡ: Δική μου η ευχαρίστηση, κύριε.

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Ο φίλος μας, ο Εμίλ Μαγκί.

ΡΑΦΑΡ: Κύριέ μου.,

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Να 'μαστε λοιπόν τέσσερις παίκτες, ένας κι ένας!

ΡΑΦΑΡ: Και η κυρία Μπερτουλε;

ΚΥΡΙΑ ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Μα παίζω τόσο άσχημα...

ΟΡΤΑΝΣ: Κύριε Εμίλ! Κύριε Εμίλ! Ελάτε μαζί μας. Εμείς, η νεολαία, θα κάνουμε ένα ραμί.

ΜΑΓΚΙ: Η νεολαία θα κάνουμε ένα ραμί... Ήμουν κι εγώ λοιπόν με τη νεολαία; Εγώ; Η νεολαία θα παίζει ραμί! Ε βέβαια, είχα κι εγώ την ηλικία τους και δεν το 'ξερα. Σαν πως κανένας ίσαμε τώρα να μην το 'ξερε. Η νεολαία θα κάνει ραμί. Σαν το πολύ παλιό το περιβόλι που βρίσκεται απόκλειστο μέσα σε ψηλούς τοίχους και σε μια βαθιά γωνιά του είναι η πηγή. Μια τόση μικρή πηγή. Σαν κάποια πόρτα. Σαν πόρτα στο αδιέξοδο. Μια πόρτα που άνοιξε για μένανε. Η νεολαία... Η νεολαία θα παίζει ραμί.

- Α, ορίστε! Έχω τον ρήγα σπαθί.

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Ε, τι κάνει εκεί η ώρα του παιδιού;

ΜΑΓΚΙ: Θαύμα! Θαύμα, κύριε Μπερτουλέ, θαύμα! Και ορίστε, να και η ντάμα σπαθί και τα παίρνω. Μπράβο, ντάμα, κουκλίτσα μου! Με έκανες να τα πάρω. Γιατί σου 'χω εδώ τον ρήγα και βασιλιά και αφέντη σου, που θα σαι γι αυτόν η χαρά και η ευτυχία. *[Ο Εμίλ τραγουδάει]*

ΜΑΓΚΙ: Δεσποινίς Καρλότα, ξέρετε ίσως την ιστορία του Ωβερνιά;

ΚΑΡΛΟΤΑ: Όχι. Ποιανού Ωβερνιά;

ΜΑΓΚΙ: Ήτανε μια φορά ένας Ωβερνιά που σεργιανούσε στην πλατεία μαζί μ' έναν άλλον Ωβερνιά. Και τότε βλέπει ένα αυτοκίνητο με «ΙΧ». Και λέει τότε ο ένας φιλαράκος στον άλλον: «Μπρε, μπρε, μπρε! Τι πάει να πει τούτο δω;» «Τι πάει να πει ΙΧ;» Κι ο άλλος, ο παλιόφίλος, ο βλαξ, του λέει: «Πάει να πει...Ιδιόις Χερσί» *[“Ο Εμίλ ξεκαρδίζεται στα γέλια”]*

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Μας συγχωρείτε, κύριε Ραφάρ. Τα νιάτα, βλέπετε...

ΡΑΦΑΡ: Αφήστε, δεν πειράζει. Είναι της ηλικίας. Και έννοια σας, γρήγορα θα 'ρθουν οι στεναχώριες. Πάντα πολύ πιο σύντομα απ' ό,τι περιμένουμε έρχονται οι στεναχώριες. Μπράβο, μπράβο, νεαρέ! Μ' αρέσεις. Μ' αρέσει η νεολαία να 'χει κέφι. Ο λυπημένος νέος μού φαίνεται άρρωστος άνθρωπος. Αχ, θυμάμαι τα νιάτα μου, σαν είχα την ηλικία τους. Βραδιά δεν περνούσε που να μη βάλω το σμόκιν μου. Και, μα την αλήθεια, δεν ήμουν και άσχημος. Για χάρη μου άστραψαν τα πιο ωραία χαμόγελα. Μα για πέστε μου, κύριε Μπερτουλέ, αυτός ο νεαρός τι μέρος λόγου είναι; Αξίζει;

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Και πολύ μάλιστα, κύριε Ραφάρ. Είναι σοβαρότατο παιδί.

ΡΑΦΑΡ: Α, ξέρετε, ο Ζολιβέ δεν είναι καλά. Πήγα την Κυριακή και τον είδα στην κλινική και, να δείτε, το 'πα: σε κάνα δυο μήνες, τετέλεσται. Λοιπόν, τι λέτε; Θα μπορούσαμε να προτείνουμε αυτόν τον νέο. Μ' αρέσει.

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Αλήθεια; Να προτείνετε τον Μαγκί;

ΡΑΦΑΡ: Ε, και βέβαια, αγαπητέ μου Μπερτουλέ.

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Ε, φίλε Μαγκί, τ' ακούσατε; Ο κύριος Ραφάρ σάς παίρνει υπό την προστασία του για τον διορισμό σας στο υπουργείο.

ΚΥΡΙΑ ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Κρατικός λειτουργός, κύριε Εμίλ! Κρατικός λειτουργός!

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Περίφημη θέση! Σύνταξη! Α, μα πρέπει να το γιορτάσουμε! Καρλότα, κόρη μου, φέρε λικέρ.

ΚΑΡΛΟΤΑ: Α, κύριε Εμίλ! Κύριε Εμίλ! Τα συγχαρητήριά μου! Ελάτε να με βοηθήσετε, να πιάσετε τα ποτηράκια. Κι εσείς, κι εσείς! Ελάτε! Ελάτε, κύριε Εμίλ!

Β΄ ΠΡΑΞΗ

ΜΑΓΚΙ: Λοιπόν, αγαπητοί μου, βρέθηκα παντρεμένος με την... Καρλότα, βέβαια, θα πείτε. Αμ δε! Με την Ορτάνς, με την πιο μεγάλη.

Φαίνεται πως ανέκαθεν είχα αδυναμία για τις μεγάλες. Και σου έχουν μια διαίσθηση οι γονείς... Άστε τα!

Γιατί οι Μπερτουλέ καλά κατάλαβαν πως για κάποια από τις κόρες τους ενδιαφερόμουν. Μονάχα που έκαναν λάθος στην ιεραρχία. Έτσι μίλησαν της Ορτάνς. Αυτή είπε το «ναι». Άντε τώρα να τους αλλάξεις τα σχέδια. Είπα κι εγώ το «ναι». Κι αν το καλοξετάσουμε το πράγμα, τι η Καρλότα, τι η Ορτάνς... Δεν βαριέστε.

Αυτό που εγώ γύρευα ήταν να μπω στον κόσμο που μου άνοιγε τις πόρτες του. Να μπω και να καλοκαθήσω. Είτε διά της Καρλότας είτε διά της Ορτάνς. Πόρτα η μία, πόρτα και η άλλη. Μπήκα και στο υπουργείο. Άλλος κόσμος εκεί. Άλλο αυγό. Μ' άρεσε. Γιατί στα υπουργεία η δουλειά... Δεν λέω βέβαια πως δεν χρησιμεύει σε τίποτα. Όχι. Κάθε άλλο μάλιστα. Χρησιμεύει. Μονάχα που δεν βλέπουμε σε τι.

Ωστόσο, έχεις το κεφαλάκι σου ήσυχο. Δίχως ευθύνες. Δίχως αφεντικό. Ή μάλλον κάποιο αφεντικό απροσδιόριστο, ανώνυμο. Ας πούμε ο Ραφάρ. Όμως δεν πλήρωνε ο Ραφάρ από την τσέπη του. Καταλαβαίνετε πιστεύω, τη διαφορά.

Και να σας πω τη γνώμη μου;. Θαρρώ πως όλα θα πήγαιναν πολύ καλύτερα στον κόσμο αυτόν αν όλοι γινόμασταν δημόσιοι υπάλληλοι. Θα μου πείτε: «Και δουλειά;» Μα, αγαπητοί μου, αυτό που οι άνθρωποι γυρεύουν δεν είναι δουλειά. Είναι θέση. Να 'χουν πού να πάνε κάθε πρωί.

Στο κάτω κάτω, ας ήταν και μονάχα για να αντιγράφουν ό,τι να 'ναι. Σε δουλειά να βρίσκονται.

Έχουμε λοιπόν και λέμε: υπουργείο, γάμος, σελήνη του μέλιτος στο Μονφλανιό, καινούργιο διαμέρισμα.

Αχ, πώς βαριέμαι! Πώς τα βαριέμαι! Πόσο με ενοχλούν όλα τούτα τα καινούργια που πρέπει ακόμα να διηγηθώ. Ξεκίνησα σ' αυτή την ιστορία γιατί ήθελα να μιλήσω για την ψυχή μου, και ορίστε τώρα που καταλήγω στα οικογενειακά. Τρίτος όροφος, οδός Προβάνς, ήταν το σπίτι. Δεν είχαμε ασανσέρ. Ζωή σπιτική. Επισκέψεις, πεθερικά, κουινιάδοι, γαμπροί.

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Ω, να και τα περιστεράκια μας! Πώς τα πάτε, παιδιά μου;

ΚΥΡΙΑ ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Καλή σου μέρα Εμίλ..

ΜΑΓΚΙ: Πεθερέ μου... πεθερούλα μου...Καλώς τους!

ΟΡΤΑΝΣ: Δώσε μου και το καπέλο σου, μαμά..

ΚΑΡΛΟΤΑ: Μπα Ορτάνς, βλέπω τις αγόρασες κιόλας τις κίτρινες κουρτίνες.

ΚΥΡΙΑ ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Ξέρεις, κόρη μου, η θεία σου η Ελένη έχει πυρετό.

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Έννοια σας, κι εγώ σήμερα το πρωί, έτσι που ξύπνησα σε κακά χάλια, είπα πως δεν θα τη γλίτωνα τη γρίπη.

ΟΡΤΑΝΣ: Σέρνεται πολύ γρίπη σ' αυτήν εδώ τη συνοικία.

ΚΥΡΙΑ ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Ουφ! Κι αυτά τα τρία πατώματα! Φούσκωσα. Ακόμα δεν μπορώ να πάρω ανάσα.

ΜΑΓΚΙ: Λοιπόν, τι λέτε κι εσείς, θείε; Θα παίξουμε κάνα χαρτάκι;

ΚΑΡΛΟΤΑ: Α, ναι. Εμείς θα κάνουμε ένα ραμί.

ΜΑΓΚΙ: Η νεολαία θα κάνει ένα ραμί...

ΚΑΡΛΟΤΑ: Ακριβώς. Η νεολαία θα παίζει ραμί.

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Ε, γαμπρέ μου! Όχι δα. Από δω, Εμίλ, με εμάς εσύ. Δεν θα χάσεις τώρα τον καιρό σου με ραμί.

ΜΑΓΚΙ: Ναι, μα...οι νέοι...

ΘΕΙΟΣ: Τι «νέοι» και κολοκύθια! Λοιπόν, αρχίζουμε.

ΜΑΓΚΙ: Πάρτε χαρτί.

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Έλα, Εμίλ. Έλα πάλι να μας βάλεις τα γυαλιά.

ΜΑΓΚΙ: Ορτάνς, εσύ θα παίζεις;

ΟΡΤΑΝΣ: Το ραμί δεν είναι πια για την ηλικία μου...

ΑΝΔΡΙΚΗ ΦΩΝΗ: Μα δεν σου λέω για ραμί.

ΘΕΙΟΣ: Εγώ παίρνω.

ΜΠΕΡΟΥΛΕ: Πρόσεχε, γαμπρέ μου. Αυτός ο θείος μου θα μας τα μαζέψει όλα.

ΜΑΓΚΙ: Με άλλα λόγια, το βρίσκετε εσείς, αγαπητοί μου, σωστό; Ε; Λέω, το βρίσκετε σωστό αυτό που γινόταν; Τότε γιατί παντρεύτηκα;

Γιατί ήθελα να βρεθώ με τη νεολαία, εκεί, στο άλλο τραπεζάκι του ραμί, και όχι εδώ με τη γερουσία.

Παντρεύτηκα για να μπω κι εγώ στο αυγό, με τα νιάτα, για να παίξω ραμί. Ναι, ραμί. Όμως το αυγό κλείστηκε κιόλας. Κι εγώ πάλι απέξω έμεινα. Αποδιωγμένος. Παραπεταμένος. Παντρεμένος. Και τώρα πια κανένας δεν νοιαζότανε για μένανε. Με είχαν κιόλας τακτοποιήσει στο ράφι. Με τον θείο.

Τώρα είχαν εκείνον τον νεαρό τα κορίτσια μαζί τους. Τον Ζοζέφ. Όλα για τον Ζοζέφ και τη μικρή αδερφή, τη Λουκία.

ΛΟΥΚΙΑ: Α, Ζοζέφ! Έχασες! Θα πληρώσεις! Τι τιμωρία να σε βάλω να κάνεις; Έλα, έλα! Φίλησε με!

ΜΑΓΚΙ: Κι εγώ δεν ήθελα να το βάλω κάτω. Προσπαθούσα ακόμα. Κοίταζα από κάπου να αρπαχτώ.

Η ΚΑΡΛΟΤΑ — ΤΟ ΜΑΝΤΗΛΙ

ΛΟΥΚΙΑ: Α, είναι η τελετή. Να κι οι μουσικές, έφτασαν.

ΘΕΙΟΣ: Κλείσε το παράθυρο. Δεν μπορώ έτσι δα να σκεφτώ το παιχνίδι μου.

ΜΑΓΚΙ: Καρλότα... Ε, στάσου να σε βοηθήσω. Δεν μπορείς να κλείσεις μονάχη σου το παράθυρο.

ΚΑΡΛΟΤΑ: Μπα! Τι σ' έπιασε, Εμίλ;

ΜΑΓΚΙ: Φίλησέ με, Καρλότα.

ΚΑΡΛΟΤΑ: Μα...

ΜΑΓΚΙ: Φίλησέ με, Καρλότα.

ΚΑΡΛΟΤΑ: Ε, να...[Τον φιλά στο μέτωπο]

ΜΑΓΚΙ: Όχι έτσι, όχι έτσι στο μέτωπο. Θέλω...

ΚΑΡΛΟΤΑ: Εμίλ, άφησέ με, θα μας δουν! Τρελάθηκες;

ΜΑΓΚΙ: Όχι, δεν τρελάθηκα. Να σε φιλήσω...

ΚΑΡΛΟΤΑ: Καλέ, άφησέ με πια! Σαν δεν ντρέπεσαι; Θα το πω στην Ορτάνς, να δεις εσύ.

ΜΑΓΚΙ: Τουλάχιστον δώσε μου το μαντήλι σου.

ΚΑΡΛΟΤΑ: Το μαντήλι μου; Τι να το κάνεις το μαντήλι μου;

ΜΑΓΚΙ: Να το 'χω για ενθύμιο.

ΚΑΡΛΟΤΑ: Σα δεν ντρέπεσαι; Σε σιχαίνομαι!

ΜΑΓΚΙ: Δώσ' μου το! Α μα , στάσου και θα δεις!

ΚΑΡΛΟΤΑ: Δώσε πίσω το μαντήλι μου! Δώσ' μου το!

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Α, τι γίνεται; Τσακωμούς έχουμε;

ΚΑΡΛΟΤΑ: Ο Εμίλ μού πήρε το μαντήλι μου!

ΦΩΝΗ: Ε, αστεία το 'κανε. Θα σου το δώσει πάλι. Δεν πιστεύω να νομίζεις πως το πήρε γιατί του λείψαν τα μαντήλια. Ε, ΕΜίλ:

ΚΑΡΛΟΤΑ: Όχι βέβαια! Αλλά λέει πως θέλει για να 'χει κάτι δικό μου. Αφού μου το 'πε

ΟΡΤΑΝΣ: Γιατί το ήθελε, λέει, το μαντήλι!

ΚΑΡΛΟΤΑ: Να! Γιατί όλη την ώρα με ενοχλεί. Μάλιστα, τρέχει από πίσω μου, με στριμώχνει στις γωνιές. Μου κάνει προτάσεις!

ΚΥΡΙΑ ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Προτάσεις; Μα τι λες, κόρη μου;

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Α, όλα κι όλα. Εγώ σ' αυτά δεν ανακατεύομαι.

ΘΕΙΟΣ: Τώρα παίρνω εγώ χαρτί.

ΚΥΡΙΑ ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Σου το είχα πει, Γκαστόν, σου το είχα τονίσει. Να πάρεις πληροφορίες πριν πας δώσεις την κόρη σου.

ΜΑΓΚΙ: Κι' όλα αυτά για ένα μαντήλι. Σου' ρχεται αηδία.

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Έλα τώρα, Εμίλ. Άντε, παιδί μου, δώσε πίσω το μαντήλι να ξεμπερδεύουμε.

ΚΥΡΙΑ ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Α, όχι και να ξεμπερδεύουμε έτσι εύκολα, άντρα μου! Όχι, λέω! Όχι, λέω! Μήτε ένα λεπτό δεν θα μείνω πια σ' αυτό το σπίτι! Ακούς εκεί! Την κόρη μου... να κάνει προτάσεις στην άλλη κόρη μου! Αχ, δυστυχισμένη μου Ορτάνς! Δύσμοιρη Ορτάνς!

ΟΡΤΑΝΣ: Μα, καλέ μαμά, τώρα σαν να μην την ξέρεις την Καρλότα. Της περνάν κάτι ιδέες απ' το μυαλό.

ΚΑΡΛΟΤΑ: Εμένα μου περνάν ιδέες απ' το μυαλό; Άκου την τι λέει!

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Έλα, έλα. Θα τον πείραξες κι εσύ. Δεν μπορεί...

ΚΑΡΛΟΤΑ: Ναι! Αφού ήθελε σώνει και καλά να με φιλήσει!

ΘΕΙΟΣ: Τέλος πάντων, θα μας αφήσετε να παίξουμε το παιχνίδι μας, ναι ή όχι;

ΚΥΡΙΑ ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Εμπρός, πάμε! Άκουσε εκεί! Να φιλήσεις και την άλλη κόρη μου! Ακούς εκεί! Ελάτε, θείε πάμε! Θα φύγουμε αμέσως!

ΟΡΤΑΝΣ: Μαμά, σταθείτε! Μη φεύγετε!

Η ΣΙΩΠΗ ΤΗΣ ΟΡΤΑΝΣ

ΜΑΓΚΙ: Μάλιστα. Εκεί φτάσαμε. Και ασφαλώς θα φανταστήκατε πως η Ορτάνς μού τα 'ψαλε, πως θα μου 'κανε καμιά από κείνες τις όμορφες σκηνές που τόσο άρεσαν στην καημένη τη μαμά μου.

Μπα! Τίποτα. Μιλιά. Τσιμουδιά. Σαν να τα σκέπασε όλα πελώρια ταφόπετρα.

Τότε άρχισα να βαριέμαι. Να βαριέμαι με όλη τη σημασία της λέξης.

Δεν λέω πως η Ορτάνς δεν μ' άρεσε. Ήταν όμορφη γυναίκα. Μα ήτανε σαν να μην υπήρχε. Ήταν ένα κάτι σαν τα έπιπλα, πες, τα τραπεζομάντιλα, ένα κομμάτι ξύλο. Ήταν η αδειοσύνη.

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗ ΡΟΖΑ

ΜΑΓΚΙ: Ξαναγύρισα στη Ρόζα. Μα, πού να πάρει η οργή, ήταν κι εκείνος ο Ευγένιος. ο άντρας της. Πράγμα που το 'χα ξεχάσει.

ΜΑΓΚΙ: Καλημέρα, Ευγένιε.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ: Καλημέρα. Κόπιασε, Εμίλ. Κόπιασε μέσα.

ΜΑΓΚΙ: Καθόμουνα κοντά τους. Καθόμαστε και οι τρεις και κοιταζόμαστε. Ανάμεσά μας σαν να ήταν μια τρύπα, απ' όπου αναδυόταν ένα είδος αθλιότητας και ντροπής.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ: Βρε τον Εμίλ! Βρε τον Εμίλ!

ΡΟΖΑ: Ευγένιε, δεν πας να κάνεις καμιά βόλτα; Να πάρεις τον αέρα σου;

ΕΥΓΕΝΙΟΣ: Έτσι λες; Έτσι λες Ρόζα μου;

ΡΟΖΑ: Έτσι λέω.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ: Μα πού να πάω; Στο Εσκαργκό τέτοια ώρα δεν θα 'ναι κανένας.

ΡΟΖΑ: Ε, δεν πειράζει. Δεν λέω να λείψεις ώρες ολάκερες. Να, λίγο.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ: Καλά, πολύ καλά. Ε, γεια σου, Εμίλ.

ΜΑΓΚΙ: Γεια.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ: Να φύγω λοιπόν; Ε, καλά, πολύ καλά. Φεύγω. Φεύγω

ΡΟΖΑ: Άλλη φορά θα πάμε στο ξενοδοχείο. Θέλει την ησυχία του ο Ευγένιος. Δεν πρέπει να τον ενοχλούμε. Άντε λοιπόν, έλα.

ΜΑΓΚΙ: Ρόζα μου.

Η ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ

ΜΑΓΚΙ: Αγαπητοί μου, έχω να κάνω μια παρατήρηση. Λένε πως ούτε ο έρωτας ούτε η επιθυμία έρχονται κατά παραγγελία. Κι ούτε μας ήρθε ποτέ στο νου, ούτε σας, αγαπητοί μου, ούτε και εμένα, ούτε και κανενός, να κοιτάζουμε το ρολόι, δώδεκα και είκοσι τρία, και να πούμε: «Τώρα είναι η ώρα».

Κι αν ακόμα βρισκόταν κάνας χωροφύλακας και μας ανάγκαζε, θα αντιστεκόμαστε και θα αρνιόμαστε οπωσδήποτε σε τέτοια απαίτηση. Θα του λέγαμε: «Κύριε, δεν έρχεται κατά παραγγελίαν ούτε κατά διαταγήν η επιθυμία».

Ε, λοιπόν, εδώ σας έχω και πέστε μου: πώς γινόταν με τη Ρόζα όταν μου έλεγε: «Την Πέμπτη στις έξι και σαράντα»; Και την Πέμπτη στις έξι και σαράντα συναντιόμαστε. Κατά παραγγελίαν! Απαράλλακτο όπως λέμε: «Την Πέμπτη στις έξι και σαράντα θα μου παραδώσετε αυτό». Παραγγελία. Αυτή είναι η λέξη.

Και έτσι γίνεται με όλο τον κόσμο. Ρώτησα εγώ κι έμαθα. Η επιθυμία υπακούει στην ευκαιρία. Όταν η ευκαιρία παρουσιαστεί, δεν έχουμε καιρό να το πολυσυλλογιστούμε το πράγμα. Μισή ώρα είναι αυτή. Πρέπει να την επωφεληθούμε.

Είναι σαν μια επιταγή της μοίρας. Στην επιταγή αυτή η επιθυμία υπακούει. Άρα, τότε, πώς λένε ότι η επιθυμία δεν έρχεται κατά παραγγελία;

Η ΒΕΑΤΡΙΚΗ

ΜΑΓΚΙ: Πάνω σ' αυτά η Ορτάνς κι εγώ αποκτήσαμε παιδί. Κορίτσι, τη Βεατρίκη, το όνομα της πεθεράς μου.

Και με τούτο το γεγονός τα ξαναφτιάξαμε με την οικογένεια. Και να τη πάλι, όλοι στο σπίτι. Η πεθερά μου, ο πεθερός μου, η Λουκία και ο Ζοζέφ, παντρεμένοι πια. Όλοι μαζεύονται γύρω από την κούνια του μωρού, δίχως εξηγήσεις, ούτε λόγια περιττά. Δεν έλεγαν πολλά λόγια η οικογένεια Μπερτουλέ.

Η υπόθεση του μαντιλιού είχε θαφτεί, και επειδή δεν ξανάγινε λόγος, θαρρώ πως την είχαν ξεχάσει.

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΒΙΚΤΟΡ ΝΤΙΚΟΜΙΕ

ΜΑΓΚΙ: Και λοιπόν, μια μέρα... Μια μέρα, αγαπητοί μου, μόλις είχα γυρίσει από το υπουργείο, η Ορτάνς μού λέει:

ΟΡΤΑΝΣ: Μάντεψε, Εμίλ, ποιος ήρθε σήμερα το απόγευμα. Μα όχι, δεν γίνεται. Πού να το φανταστείς; Ο Βίκτορ Ντικομιέ.

ΜΑΓΚΙ: Ο Ντικομιέ;

ΟΡΤΑΝΣ: Ναι, ξέρεις, ο γιος του Ντικομιέ. Σου 'χω μιλήσει γι' αυτόν. Που ήταν γείτονές μας και, έπειτα που πέθανε ο πατέρας, και ο Βίκτορ έφυγε για την Ινδοκίνα. Λοιπόν, ξαναγύρισε! Δεν πίστευα στα μάτια μου.

ΜΑΓΚΙ: Α, μπα; Από την Ινδοκίνα λοιπόν, ε; Στοιχημα πάω πως θα παίρνει ναρκωτικά. Όλοι όσοι έχουν μείνει εκεί πέρα γυρίζουν σε κακά χάλια. Γνωστά πράγματα.

ΟΡΤΑΝΣ: Λάθος έχεις. Διόλου δεν παίρνει ναρκωτικά. Ακούς εκεί!

ΜΑΓΚΙ: Καλά, ντε. Δεν είπαμε και τίποτα.

Έτσι που λέτε, αγαπητοί, την ερχόμενη Κυριακή μάς αριβάρισε ο Βικτόρ Ντικομιέ.

ΟΡΤΑΝΣ: Λοιπόν Βικτόρ;

ΒΙΚΤΟΡ: Α, ναι... Ήτανε σκληρό να φύγω έτσι από δω. Η καρδιά μου σκιζόταν, όμως έπρεπε. Εδώ δεν έβρισκα παρά θέσεις δίχως ενδιαφέρον. Θέσεις που δεν ανταποκρίνονταν στις ικανότητές μου. Μικροδουλειές, ίντριγκες, μικροσυμφέροντα. Ενώ εκεί ήταν ευρύ το πεδίο. Άλλο πράγμα. Ωστόσο, όταν είδα τ' ακρογιάλια της Γαλλίας να σβήνουν βαθιά στον ορίζοντα, όταν σκεφτόμουν αυτά που άφηνα, τους δικούς μου, τα πιο αγαπημένα μου πρόσωπα...

ΜΑΓΚΙ: Μα, κύριε Βίκτορ, δεν μου είπατε πως μπαρκάρατε στη Γένοβα;

ΒΙΚΤΟΡ: Ε, ναι, γιατί;

ΜΑΓΚΙ: Εμ από τη Γένοβα τα ακρογιάλια της Γαλλίας!!!

ΒΙΚΤΟΡ: Ε, τρόπος του λέγειν.

ΜΑΓΚΙ: Α, καλά...

Όχι, όχι, λέω, αγαπητοί μου. Στην αρχή δεν τους υποπτεύτηκα. Θα μου πείτε: βλακεία. Κι όμως έτσι είναι. Είχα βέβαια καταλάβει πως είχε αγαπήσει την Ορτάνς άλλοτε, πριν φύγει για την Ινδοκίνα, κι αυτή ανταποκρινόταν. Σίγουρα θα είχαν φιληθεί. Και μάλιστα γι' αυτό ίσως θέλησε να με παντρευτεί. Θα είχε απελπιστεί πως αυτός θα ξαναγύριζε ποτέ. Σίγουρα όμως τα είχε μετανιώσει. Δεν ήμουν ο τύπος της.

Κι έπειτα, ο Ντικομιέ, με την αγάπη του για την Ορτάνς, θα την έβλεπε μ' άλλα μάτια. Σαν Μαντόνα, σαν θαυμάσια κούκλα, σαν πλάσμα ονείρου. Κι εμένα με λογάριαζε για προικοθήρα. Πολύ θα του κόστιζε να βλέπει τη θαυμάσια κούκλα του παντρεμένη μ' έναν προικοθήρα. Για σκεφτείτε το λιγάκι ε; Για μπείτε στη θέση του. Θα βυθιζότανε σε όνειρα νοσταλγικά: «Πόσο αλλιώς θα ήταν...» Πότε πότε μ' άρесе να τους μπαίνω στη μύτη.

ΒΙΚΤΟΡ: Αυτό που εγώ προτιμώ είναι τα έπιπλα εμπριμέ.

ΜΑΓΚΙ: Ζήτημα γούστου. Εμένα μ' αρέσουνε τα έπιπλα...να ναι πάντα από..από ξύλο. [Ο Εμίλ γελά κυνικά]

ΟΡΤΑΝΣ: Βλέπεις, Βίκτορ... Ο Εμίλ θέλει πάντα να αστειεύεται.

ΜΑΓΚΙ: Μπα, μπα, μπα. Και τι είναι τούτο το πακετάκι;

ΒΙΚΤΟΡ: Μερικά μαρόν γκλασέ. Δεν ξέχασα πόσο άρεσαν πάντα της Ορτάνς.

ΜΑΓΚΙ: Α, πολύ λεπτό από μέρους σας! Μαρόν γκλασέ! Για φαντάσου! Να πάρω και γω ένα; Μμμμ. Οι πτωχοί αστοί πάντα εκτιμούν πολύ τα μαρόν γκλασέ. Και είναι κι ακριβουτσικά ε; Η αλήθεια βεβαία είναι ότι για σας κύριε Βικτόρ, όσο και να κοστίζουν.

ΒΙΚΤΟΡ: Μα, σας παρακαλώ.

ΜΑΓΚΙ: Ελάτε, ελάτε κύριε Βικτόρ. Ελάτε, πείτε μας κάτι έτσι για τα ταξίδια σας. Συνήθως είναι αρκετά ενδιαφέροντα.

ΒΙΚΤΟΡ: Τι θέλετε να σας πω;

ΜΑΓΚΙ: Και από γυναίκες εκεί στην Ινδοκίνα, πως τα καταφέρνατε; Θα ήταν μπόσικα τα πράγματα ε;

ΒΙΚΤΟΡ: Ω, καθόλου.

ΜΑΓΚΙ: Α ώστε λοιπόν βρίσκατε ότι θέλατε ε; Ε, ε κύριε Βικτόρ ε;

ΒΙΚΤΟΡ: Ω, μας σας βεβαιώ πως...

ΜΑΓΚΙ: Άλλοτε πάλι έκανα τον τζαγκό. Αυτό τον έκανε βαπόρι.

Να πάρει ο διάολος πανάθεμά την. Που στην οργή μου έκρυψε αυτή η γυναίκα μου την πίπα μου. Την καλή μου την πίπα. Α όλα κι όλα κύριε Βικτόρ, Μην μου κάνεις εμένα αυτά τα μούτρα, γιατί ό,τι αξίζει μια καλή πίπα, δεν αξίζει μια γυναίκα.

Καλούτσικα είναι αυτά τα μαρόνια. Ε, μη με μαλώνεις, κούκλα μου, που τα καταβρόχθισα όλα. Ε, δεν ήτανε και πολλά. Ω, δεν το λέω για σας κύριε Βικτόρ.

ΒΙΚΤΟΡ: Λέγε με τουλάχιστον Βικτόρ. Μονάχα Βικτόρ, να ξεμπερδεύουμε.

ΜΑΓΚΙ: Δεν πιστεύω να τα καταφέρω, κύριε Βικτόρ.

Κι όμως, ακόμα δεν τους υποπτευόμουν. Είχα βέβαια παρατηρήσει ότι πολλές φορές ερχόταν και το απόγευμα ο Ντικομιέ, όταν εγώ έλειπα.

Στην εταιρεία που εργαζότανε καθόταν και δούλευε ως αργά την Τρίτη το απόγευμα κι έτσι είχε ελεύθερη την Παρασκευή. Μα δεν έλεγα πως τα πράγματα θα προχωρούσαν πέρα από την αισθηματολογία, τις εκμυστηρεύσεις, τη νοσταλγία και τις ονειροπολήσεις.

Η Ρόζα μου άνοιξε τα μάτια. Μια μέρα μού λέει: Βρε, τι γίνεται εκείνος ο Ντικομιέ, όπως τον λένε, με τη γυναίκα σου την Ορτάνς; Ακόμα τα 'χει μαζί της; Μπα, έχει γούστο! «Έχει γούστο», είπα μέσα μου. Και μια Παρασκευή, κάνω πως με έπιασε πονόδοντος. Φεύγω από το υπουργείο και πάω σπίτι μου. Μπαίνω.

Βλέπω ένα καπέλο. Θα μου πείτε, τι μπορεί να σημαίνει ένα καπέλο; Κι όμως, το καπέλο εκείνο φώναζε για την ατιμία. Στις μύτες των ποδιών, να μην κάνω κρότο και ενοχλήσω, φτάνω στην πόρτα. Βάζω μάτι στην κλειδαρότρυπα. Βλέπω. Ο Ντικομιέ σηκώθηκε από την πολυθρόνα. Βαστά ένα φλιτζάνι με καφέ. Η Ορτάνς μαντάρει κάλτσες.

Ακούω:

ΣΤΗΝ ΚΛΕΙΔΑΡΟΤΡΥΠΑ

ΒΙΚΤΟΡ: Ανησυχώ για τη μητέρα μου. Δεν είναι καλά.

ΟΡΤΑΝΣ: Η ηλικία, βλέπεις. Και η δική μου η μητέρα όλο παραπονιέται.

ΒΙΚΤΟΡ: Δεν ξέρω αν δεν πάρω την απόφαση να τη στείλω στην Ελβετία. Συχνά με ρωτάει για σένα. Σ' αγαπάει πολύ.

ΟΡΤΑΝΣ: Θα 'ρθω να τη δω καμιά απ' αυτές τις μέρες.

ΒΙΚΤΟΡ: Καημένη μαμά...Το όνειρό της ήταν να μας δει παντρεμένους.

ΟΡΤΑΝΣ: Δεν πρέπει να μιλάμε γι' αυτά, Βίκτορ.

ΒΙΚΤΟΡ: Γιατί κάποτε θα καταλήξουμε να μιλήσουμε...Ο γάμος σου ήταν ένα μεγάλο σφάλμα.

ΟΡΤΑΝΣ: Ναι, μπορεί. Μα τώρα πια έγινε.

ΒΙΚΤΟΡ: Μα δεν πρέπει πια να μείνεις μ' αυτό το υποκείμενο. Είναι τόσο βλάκας, τόσο πρόστυχος.

ΟΡΤΑΝΣ: Ε, μα δεν τον ξέρεις.

ΜΑΓΚΙ: Τίποτα άλλο. Καλά το φανταζόμουν εγώ! Λόγια. Αερολογήματα. Παράξενα κορμιά που υπάρχουν πάνω στη Γη... Τρεις βδομάδες αργότερα, για να 'μαι εντάξει με τη συνείδησή μου, πήγα πάλι να δω.

ΒΙΚΤΟΡ: Μα σ' αγαπώ, Ορτάνς. Δεν έπαψα ποτέ να σ' αγαπώ. Εκεί κάτω, στην Ινδοκίνα, η εικόνα σου πάντα με βασάνιζε.

ΜΑΓΚΙ: Το πράγμα αρχίζει να 'χει ενδιαφέρον, ε; Τι λέτε κι εσείς; Θρονιάστηκα σ' ένα σκαμνάκι που τράβηξα μπροστά στην κλειδαρότρυπα και προσέχω να μη χάσω τίποτα.

ΟΡΤΑΝΣ: Κι εγώ σ' αγαπώ.

ΒΙΚΤΟΡ: Γιατί τότε δεν με περίμενες;

ΟΡΤΑΝΣ: Νόμιζα πως με είχες ξεχάσει.

ΒΙΚΤΟΡ: Εγώ να σε ξεχάσω; Αγάπη μου, Ορτάνς... Έλα, έλα λοιπόν...

ΜΑΓΚΙ: Στις αρχές παρακολουθούσα μ' ενδιαφέρον. Ναι, μ' ενδιαφέρον. Κι όσο κι αν νόμιζα πως θα ενοχληθώ, δεν με ενοχλούσε. Καθόλου μάλιστα. Μονάχα, όσο ο καιρός περνούσε, τόσο άρχισα να πειράζομαι μ' αυτό το αποβλακωμένο ύφος που είχαν, μ' αυτή την τέλεια ευτυχία που φαίνονταν να αισθανόντουσαν. Πειραζόμουνα. Για ελάτε στη θέση μου. Να, σαν να μου λέγαν πως δεν με είχαν ανάγκη. Κανένας δεν με είχε ανάγκη. Τότε κι εγώ ήθελα να μιλήσω.

ΜΑΓΚΙ: Λοιπόν, κύριε Βίκτορ, θα 'πρεπε να παντρευτείς. Ε, τι ζωή είναι αυτή; Να, ακόμα και χθες το βράδυ το λέγαμε με την Ορτάνς. Ε, Ορτάνς;

ΒΙΚΤΟΡ: Ε, με υποχρεώνεις, Εμίλ.

ΜΑΓΚΙ: Να, πάρε παράδειγμα από μένα. Κάθε βράδυ κοιμάμαι παρέα με μια όμορφη κουκλίτσα σαν την Ορτάνς. Θαρρείς πως δεν είναι ευχάριστο πράγμα αυτό;

ΒΙΚΤΟΡ: Είναι. Είμαι βέβαιος πως είναι. Δεν μ' ενδιαφέρουν οι λεπτομέρειες. Μην ξεχνάς πως είμαι ανύπαντρος.

ΜΑΓΚΙ: Με άλλα λόγια, φουκαράς, ε; Αναγκάζεσαι να γυρεύεις δηλαδή συντροφιά όπου τύχει. Ε, τότε θα 'χεις...

ΒΙΚΤΟΡ: Δεν έχω τίποτα.

ΜΑΓΚΙ: Α, και λοιπόν πώς τα βολεύεις;

ΒΙΚΤΟΡ: Τίποτα δεν βολεύω, τίποτα.

ΟΡΤΑΝΣ: Εμίλ!

ΒΙΚΤΟΡ: Αγαπητέ Εμίλ, μη γίνεσαι αδιάκριτος.

ΜΑΓΚΙ: Ε καλά ντε. Είπα, ανάμεσα σε φίλους. Βλέπεις, είναι ζήτημα ιδιοσυγκρασίας. Δεν είναι ντροπή. Και ο καθένας με το φυσικό του.

Εξάλλου, εγώ τα 'χω όλα καταλάβει, κύριε Βίκτορ.

ΒΙΚΤΟΡ: Τι;

ΜΑΓΚΙ: Έννοια σου, και τα 'χω όλα καταλάβει.

Πού να πάρει ο διάολος! Πού στην οργή πήγε πάλι και χώθηκε η πίπα μου;

ΟΡΤΑΝΣ: Τι; Τι έχεις καταλάβει, Εμίλ;

ΜΑΓΚΙ: Να, λένε πως όλοι όσοι έχουνε πάει σ' εκείνα τα μέρη και έχουνε γνωρίσει γυναίκες μαύρες, ύστερα οι άλλες δεν τους λένε πια τίποτα.

ΒΙΚΤΟΡ: Α, α, αυτό. Δεν έτυχε να γνωρίσω ποτέ μου καμία μαύρη.

ΜΑΓΚΙ: Έτσι τα πηγαίναμε ως την ημέρα που όλα τούτα άρχισαν να μου φέρνουν ένα είδος απόγνωσης. Τέλειας απόγνωσης.

Εκεί έξω από την πόρτα ένιωθα ολομόναχος, παραπεταμένος άλλη μια φορά, έξω από όλα.

Την Κυριακή το απόγευμα είμαστε παρέα. Ο Ντικομιέ, η Ορτάνς, εγώ... εγώ μαζί τους. Εγώ μπλεγμένος μ' αυτούς και ανάμεσά μας, σάμπως ένα μικρό κύμα.

Η αγάπη. Δεν λέω για την αγάπη Ντικομιέ και Ορτάνς. Δεν με ενδιαφέρουν αυτές οι αηδίες. Μιλάω γι' αυτό που υπήρχε ανάμεσά μας, στον Ντικομιέ και στα παραμύθια του, στην Ορτάνς και στο πλέξιμό της, σε μένα που τους έτρωγα τα μαρόνια. Λέω γι' αυτό που κατά κάποιο τρόπο μας έσμιγε. Αυτό που μας έσμιγε.

Κι ύστερα ερχόταν η Παρασκευή. Τότε με έδιωχναν. Τα 'θελαν όλα δικά τους, όλα γι' αυτούς. Σαν τους κλέφτες, μου τ' άρπαζαν όλα και μ' άφηναν πιο μονάχο κι από το πιο έρημο σπουργίτι. Κι αν δεν υπήρχε γι' αυτούς το ίδιο;

Τότε λοιπόν ο γάμος δεν αξίζει τίποτα; Η συζυγική ζωή; Όλα αυτά που λένε; Κι όμως ήτανε ανάγκη να 'μαι μαζί τους. Δεν ξέρω αν με καταλαβαίνετε. Κατά κάποιο τρόπο έπρεπε να 'μαι μαζί τους. Λοιπόν, την ημέρα εκείνη, Παρασκευή, γύρισα πάλι σπίτι. Είδα πάλι το καπέλο του κρεμασμένο.

Προχώρησα κι άνοιξα την πόρτα.

- Μπράβο, Ορτάνς! Πολύ ωραία! Τα συγχαρητήριά μου!

Έχω καιρό που σας παρακολουθώ. Ομολογώ πως κάθε φορά τα καταφέρνετε και πιο καλά.

ΟΡΤΑΝΣ: Εμίλ! Σ' ορκίζομαι...

ΜΑΓΚΙ: Μην ενοχλείσαι.

ΒΙΚΤΟΡ: Τι κάνεις εκεί, Εμίλ;

ΜΑΓΚΙ: Ε, τι να γίνει, κύριε Βίκτορ; Καθώς βλέπεις, το πορτοφόλι σου παίρνω από το σακάκι σου, που το 'χεις με τόση φροντίδα απλωμένο απάνω στην καρέκλα.

ΒΙΚΤΟΡ: Μα τι να το κάνεις το πορτοφόλι μου;

ΜΑΓΚΙ: Μα για τη συμμετοχή σου στα γενικά έξοδα, κύριε Βικτόρ.

ΒΙΚΤΟΡ: Εμίλ!

ΜΑΓΚΙ: Και τα κρατάω όλα. Όλα τα λεφτά σου. Είναι δικά μου.

ΒΙΚΤΟΡ: Μα είναι ολόκληρος ο μισθός μου!

ΜΑΓΚΙ: Γι' αυτό ακριβώς, Η Ορτάνς με συμβούλεψε να περιμένω σήμερα, που είναι η πρώτη του μηνός. Ημέρα πληρωμής.

ΟΡΤΑΝΣ: Ψέματα λέει! Ψέματα! Μην τον ακούς!

ΜΑΓΚΙ: Όλα κι όλα, κύριε Βίκτορ. Όλα κι όλα. Μην μας παριστάνεις και τον άγριο.

Πρώτη φορά συναντώ τόσο δύσκολο άνθρωπο.

ΒΙΚΤΟΡ: Πρώτη Καλά, φεύγω για να μην....

ΒΙΚΤΟΡ: Μπα...Μην χαλάς την ησυχία σου. Φεύγω εγώ καλύτερα.

ΒΙΚΤΟΡ: Ουφ! Δεν έχω πια θέση εδώ.

ΟΡΤΑΝΣ: Όχι! Όχι, Βίκτορ! Μην, για το Θεό! Στάσου να σου εξηγήσω!

ΒΙΚΤΟΡ: Δεν χρειάζεται. Άφησέ με να ντυθώ.

ΟΡΤΑΝΣ: Να γονατίσω μπροστά σου; Σε ικετεύω, άκουσέ με!

ΒΙΚΤΟΡ: Όχι! Όχι! Άφησέ με! Δεν μπορώ τίποτα ν' ακούσω.

ΟΡΤΑΝΣ: Βίκτορ! Βίκτορ! Μην, για τω Θεώ..

ΜΑΓΚΙ: Έφυγε;

ΟΡΤΑΝΣ: Άθλιε! Ελεεινέ! Τώρα ευχαριστήθηκες ε;

ΜΑΓΚΙ: Εγώ; Αν ευχαριστήθηκα εγώ; Άκου μια ερώτηση;

ΟΡΤΑΝΣ: Ήθελες να σκοτώσεις την αγάπη μου. Το κατάφερες. Με ατίμασες.

ΜΑΓΚΙ: Άκου εκεί την ατίμασα. Εσύ με απατάς κι εγώ σε ατιμάζω; Πολύ πρωτότυπο μα την αλήθεια!

ΟΡΤΑΝΣ: Έκλεψες χρήματα, ναι έκλεψες.

ΜΑΓΚΙ: Κι' εκείνος τι έκανε;

ΟΡΤΑΝΣ: Τι έκανε εκείνος;

ΜΑΓΚΙ: Αυτός μου 'κλεψε τη γυναίκα. Είμαστε πάτσι. Ποιος κλέβει πιο πολύ; Εκτός αν έχεις την πεποίθηση πως δεν αξίζεις μήτε 62 χιλιάδες φράγκα. Ναι, να σε χαρώ. 62 χιλιάδες φράγκα. Και μας είχε πει πως κέρδιζε ογδόντα. Πάλι κοκορεύτηκε.

ΟΡΤΑΝΣ: Με έβρισε.

ΜΑΓΚΙ: Μια γυναίκα που απατάει τον άντρα της, αξίζει να την εβρίσουνε.

ΟΡΤΑΝΣ: Με πήρε για κλέφτρα. Γιατί, γιατί το έκανες αυτό Εμίλ:

ΜΑΓΚΙ: Ένας άντρας που του κλέβουν τη γυναίκα του, που του κλέβουν τη γυναίκα που αγαπάει, έχει το δικαίωμα να κάνει οτιδήποτε για να την ξαναπάρει πίσω.

ΟΡΤΑΝΣ: Μα, Εμίλ,

ΜΑΓΚΙ: Τι;

ΟΡΤΑΝΣ: Νόμιζα πως δεν ενδιαφερόσουν για μένα.

ΜΑΓΚΙ: Έκανες λάθος.

ΟΡΤΑΝΣ: Συγχώρεσέ με για το κακό που σου 'κανα.

ΜΑΓΚΙ: Καημένη μου Ορτάνς! Είμαστε κι οι δυο μας πολύ δυστυχισμένοι. Εγώ φταίω. Έννοια σου, έννοια σου. Το νιώθω, εγώ φταίω. Σε παραμελούσα. Όμως έχω κατανόηση. Ε, είχες μια αδυναμία... Ε, πράγματα που γίνονται.

ΟΡΤΑΝΣ: Εμίλ... Εκείνα όμως τα λεφτά...

ΜΑΓΚΙ: Τι εκείνα τα λεφτά;

ΟΡΤΑΝΣ: Ήταν για να μας δώσεις ένα μάθημα, ε; Θα του τα γυρίσεις πίσω, βέβαια.

ΜΑΓΚΙ: Ποτέ όσο ζω.

ΟΡΤΑΝΣ: Μα τι θα τα κάνεις;

ΜΑΓΚΙ: Τα 'δωσα κιόλας.

ΟΡΤΑΝΣ: Τα 'δωσες; Πού τα 'δωσες;

ΜΑΓΚΙ: Στους φτωχούς.

ΟΡΤΑΝΣ: Στους φτωχούς! Έδωσες 62 χιλιάδες φράγκα στους φτωχούς;

ΜΑΓΚΙ: Ε μα αυτό έχει το γούστο. Η υπόθεση αρχίζει να έχει ενδιαφέρον από τις 62 χιλιάδες φράγκα και πέρα.

ΟΡΤΑΝΣ: Μα είναι χρήματα κλεμμένα.

ΜΑΓΚΙ: Κλεμμένα από κλέφτη.

ΟΡΤΑΝΣ: Κι ο Βίκτορ; Τι θα φανταστεί;

ΜΑΓΚΙ: Μεγάλη μου σκοτούρα το τι θα φανταστεί ο Βίκτορ.

ΟΡΤΑΝΣ: Θα νομίζει πως συνωμοτήσαμε εναντίον του.

ΜΑΓΚΙ: Ύστερα, δεν πιστεύω να λογαριάζεις να τον ξαναδείς. Δεν θα τον ξαναδείς. Ορκίσου μου πως δεν θα τον ξαναδείς.

ΟΡΤΑΝΣ: Όχι, όχι, σ' το ορκίζομαι. Όμως δεν μπορείς, δεν πρέπει να κάνεις τέτοιο πράγμα. Πώς θα ζήσει τούτο το μήνα χωρίς χρήματα; Η καημένη η μητέρα του...

ΜΑΓΚΙ: Σκοτίστηκα για την καημένη τη μητέρα του! Καταλαβαίνεις τι λες; Μα είναι φοβερό. Έρχεται ένας αλήτης, μου κλέβει τη γυναίκα μου, χαλάει το σπιτικό μου και πρέπει από πάνω να σκεφτώ εγώ την καημένη τη μητέρα του; Ε, βρε κόσμε!

ΟΡΤΑΝΣ: Εμίλ! Εμίλ! Η μητέρα του... Η μητέρα!

ΜΑΓΚΙ: Έφυγε. Με παράτησε. Σ' αλήθεια. Όταν το συλλογιστεί κανένας... Η καημένη η μητέρα του Βίκτορ! Αφάνταστο πόσα πράγματα πρέπει να μπορεί κανείς να καταλαβαίνει.

Και πάνω σ' αυτό, ξέρετε τι έκανε η Ορτάνς; Αμ που να το φανταστείτε. Ε, λοιπόν, πήγε και τα 'πε όλα στη δική της τη μητέρα. Γιατί; Ξέρω κι εγώ γιατί; Έτσι, από ανάγκη εξομολόγησης, ξέρω κι εγώ τι να πω. Εκτός βέβαια από το κόλπο του πορτοφολιού. Αυτό δεν το 'πε. Σίγουρα δεν θα το κατάλαβε. Η καημένη η Ορτάνς. Δεν είχε ποτέ της μυαλό. Και ιδού τα αποτελέσματα.

ΚΥΡΙΑ ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Αγαπημένε μου! Καλέ μου δυστυχισμένε! Αχ, πόσο άσχημα σε είχα κρίνει!

ΜΑΓΚΙ: Πεθερά μου...

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Εμίλ, είσαι αξιέπαινος. Εν ονόματι της οικογενείας σε συγχαίρω. Ήταν θαυμάσιο αυτό που έκανες. Ήταν ευγενικότατο εκ μέρους σου. Μπορούσαμε να είχαμε βυθιστεί σε φοβερό δράμα κι όμως, χάρη σε σένα...

ΚΥΡΙΑ ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Έλα, κόρη μου, ευχαρίστησέ τονε. Και δεν ήταν εύκολο πράγμα να σε συγχωρέσει έτσι δα. Κι άλλος δεν θα το 'κανε, έννοια σου. Αχ, όσο συλλογίζομαι αυτόν τον παλιο-Ντικομιέ... Αχ, όσο το σκέφτομαι!

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Ελάτε, ελάτε, ας μη μιλάμε πια γι' αυτόν τον άθλιο. Τι λες, Εμίλ; Δεν παίζουμε κάνα χαρτάκι να ξεδώσεις κορμάτι;

ΜΑΓΚΙ: Πως, ευχαρίστως.

ΚΥΡΙΑ ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Όσο το σκέφτομαι... Και ήταν ένα τόσο εύθυμο παλικάρι!

ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Έλα λοιπόν, Εμίλ. Ψηλά το κεφάλι. Ας γυρίσουμε το φύλλο. Ξέρεις την ιστορία του Εγγλέζου και της χελώνας;

ΚΥΡΙΑ ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Γκαστόν! Για όνομα του Θεού!

ΜΑΓΚΙ: Αφήστε τον, πεθερούλα μου. Α, μου πέρασε. Ξέχασα κιόλας. Τα ξέχασα πια όλα. Θέλω να τα ξεχάσω όλα.

ΚΥΡΙΑ ΜΠΕΡΤΟΥΛΕ: Αχ, τι θαυμάσιο αυτό που λες, Εμίλ! Τι θαυμάσιο! Βλέπεις λοιπόν, Ορτάνς;

ΟΡΤΑΝΣ: Ναι, μαμά.

ΟΛΑ ΞΑΝΑΡΧΙΖΟΥΝ

ΜΑΓΚΙ: Όλα ήταν θαυμάσια, μονάχα που μετά από λίγο καιρό πήρα είδηση πως όλα πάλι είχαν ξαναρχίσει. Θέλω να πω για την Ορτάνς και τον Ντικομιέ.

Πώς τα 'χε καταφέρει δεν ξέρω. Ίσως να τον είχε πείσει ότι αυτή δεν ήταν ανακατεμένη στο κόλπο του πορτοφολιού. Ή μπορεί ακόμα ο Ντικομιέ να το είχε πάρει απόφαση.

Είναι απίθανα αυτά που η αγάπη μπορεί να μας αναγκάσει να κάνουμε. Μήτε περηφάνια, μήτε τίποτα. Σκύβουμε το κεφάλι, δεχόμαστε τα πάντα.

Στο μεταξύ όμως, εγώ βρισκόμουν πάλι έξω. Πάλι δεν με λογάριζαν για τίποτα, αναδιπλωμένος στη μοναξιά μου.

Τότε ήταν που άρχισα να πηγαίνω να τονε βλέπω τον Ντικομιέ κάθε τόσο και λιγάκι. Μια δυο φορές το μήνα.

ΒΙΚΤΟΡ: Μπρος...Τι; Εσύ πάλι;

ΜΑΓΚΙ: Ε, καθώς βλέπετε, κύριε Βίκτορ.

ΒΙΚΤΟΡ: Είσαι ένας άθλιος απατεώνας.

ΜΑΓΚΙ: Έλα, έλα, έλα, κύριε Βίκτορ. Δεν θα της άρεσε της φιλενάδας σου να βρίζεις τον άντρα της.

ΒΙΚΤΟΡ: Σωστά. Έχεις δίκιο.

ΜΑΓΚΙ: Πόσο μάλλον που για λογαριασμό της έρχομαι.

ΒΙΚΤΟΡ: Εξηγήσου, σε παρακαλώ.

ΜΑΓΚΙ: Τέλος πάντων, κύριε Βικτόρ, η γυναίκα μου κι εσύ...

ΒΙΚΤΟΡ: Εγώ; Για τ' όνομα του Θεού, μην παίρνεις αυτό το ύφος.

ΜΑΓΚΙ: Παίρνει κανένας το ύφος που μπορεί, κύριε Βικτόρ, τα οικονομικά μου είναι σε κακά χάλια. Έχω πολύ επιβαρυνθεί, πολύ.

ΒΙΚΤΟΡ: Κι εγώ. Έχω τη μητέρα...

ΜΑΓΚΙ: Ε, σάμπως κι εγώ δεν έχω μητέρα; Και έχω επιπλέον και την Ορτάνς.

ΒΙΚΤΟΡ: Δεν καταλαβαίνω γιατί μιλάτε, κύριε.

ΜΑΓΚΙ: Καταλαβαίνεις και παρακαταλαβαίνεις, Βικτόρ. Και επιπλέον έχεις και την ευχαρίστηση να νομίζεις πως σ' αγαπούν. Κι αυτό απαιτεί θυσίες.

Ούτως των πραγμάτων, λέω πως αν σου ζητήσω δεκαπέντε χιλιάδικα...

ΒΙΚΤΟΡ: 15.000 φράγκα! Άκου. Και να ήθελα να στα δώσω, αυτή τη στιγμή δεν έχω απάνω μου.

ΜΑΓΚΙ: Για κοίταξε καλά, κύριε Βικτόρ.

ΒΙΚΤΟΡ: Σε βεβαιώνω, δεν έχω.

ΜΑΓΚΙ: Έχουμε τέσσερις του μηνός. κύριε Βικτόρ, δεν πιστεύω να θέλεις να με κάνεις να πιστέψω πως κιόλας ξόδεψες τα 62.000 φράγκα.

ΒΙΚΤΟΡ: Είχα κάτι λογαριασμούς να εξοφλήσω.

ΜΑΓΚΙ: Λογαριασμούς που άξιζαν περισσότερο από τον έρωτα; Μα δύστυχη Ορτάνς, πόσο θα απογοητευθεί να με δει να γυρίζω με άδεια χέρια!

ΒΙΚΤΟΡ: Α, για άκου δω! Θαρρώ πως το παρακάνεις.

ΜΑΓΚΙ: Το παρακάνω; Έλα, κύριε Βικτόρ, κάνε μια προσπάθεια. Εξάλλου αυτή η συζήτηση θα πρέπει να σου είναι ενοχλητική. Έλα, μπράβο.

ΒΙΚΤΟΡ: Ορίστε, πάρ' τα. Δεκαπέντε χιλιάδες φράγκα.

ΜΑΓΚΙ: Σίγουρα θα με πάρετε για συμφεροντολόγο. Λάθος, κύριοι, λάθος σας λέω.

Ναι, βέβαια, τα λεφτά τα 'παιρνα, δεν λέω. Και βέβαια τα ξόδευα, αναγκαστικά.

Δεν ήθελα να με παραμερίσουν. Δεν μπορούσα να τους αφήνω να με αγνοούν.

Θα μου πείτε βέβαια: «Και το διαζύγιο;»

Α, όχι, ευχαριστώ πολύ! Τότε θα 'πόμενα ακόμα πιο μόνος.

Πήγαινα στον Ντικομιέ για να πάψει να με αγνοεί. Για να μη με σβήσει ολότελα. Θα μου πείτε ότι μπορούσα να μεταχειριστώ άλλο τρόπο. Και ποιον, σας παρακαλώ;

Να παραπονεθώ; Δεν μου ταίριαζε.

Να τους απειλήσω; Εκείνος ήταν δυνατότερός μου. Ενώ παίρνοντάς του χρήματα, τον χτυπούσα εκεί ακριβώς που πονούσε. Γιατί ήταν σπαγγοραμένος ο Ντικομιέ. Ήταν οικονόμος. Ήξερε να προσφέρει μαρόνια, μα διακόσια γραμμάρια μονάχα. Είχε, βλέπετε, και την καημένη τη μητέρα του. Δεκαπέντε χιλιάδες φράγκα γι' αυτόν ήτανε σπουδαία υπόθεση. Του δημιουργούσα μεγάλο κενό. Και το κενό εκείνο ήμουν εγώ. Η κάθε του στέρηση για να εξοικονομήσει αυτά τα χρήματα ήμουν εγώ.

Με καταλαβαίνετε ε; Ε, λοιπόν, αυτή την προσπάθεια που έκανα για να 'μαι πάλι μαζί τους, κοντά τους, την περιφρόνησαν, τη γελοιοποίησαν. Κι αυτό δεν θα τους το συγχωρέσω. Γιατί μια μέρα κατάλαβα πως

με παίρναν για τρελό. Για τρελό! Εμένα! Εμένα που τους παρακαλούσα. Εγώ που τους άπλωνα τα χέρια. Εγώ που τους μιλούσα τόσο λογικά. Τρελός! Μάλιστα, τρελός! Τρελός, σας λέω!

Και τότε όλα εξηγήθηκαν. Οι ματιές τους, οι ευγένειές τους. Ο Ντικομιέ καθόταν και μ' άκουγε. Μια φορά κάθισα και τον βασάνισα τρεις ώρες και τέταρτο, συνέχεια. «Ναι Εμίλ», «Δίκιο έχεις Εμίλ». Και η Ορτάνς.. «Ναι Εμίλ», «Δίκιο έχεις Εμίλ». Σαν το παιδί με καλόπιαναν. Σαν τον άρρωστο με πρόσεχαν ή σαν τον μεθυσμένο από φόβο. Από φόβο. Από φόβο που απλωνόταν γύρω μου σαν καταχνιά. Μια καταχνιά πυκνή ανάμεσα σ' αυτούς και σε μένα.

Και ερχόταν η Ορτάνς.

OPTANΣ: Αχ, εδώ ήσουν; Με τρόμαξες.

ΜΑΓΚΙ: Την τρόμαξα;... Γιατί; Έβγαλα τον σουγιά μου, Να ένα τόσο δα σουγιάδακι. Αυτή με κοίταζε και έτρεμε. Τ' άξιζα λοιπόν αυτό; Άξιζα να με αγνοήσουν και να πάσουν να λογαριάζουν ακόμα και το μυαλό μου; Τουλάχιστον να με μισούσανε, κάτι θα 'τανε. Αλλά να με φοβούνται. Και να λαμβάνουν και μέτρα εναντίον μου...

ΤΟ ΠΕΡΙΣΤΡΟΦΟ

ΜΑΓΚΙ: Μια μέρα έψαχνα για ένα μαντήλι. Πάω στο κομό. Ανοίγω το τρίτο συρτάρι και βρίσκω ένα περίστροφο. Ένα περίστροφο μέσα στο συρτάρι της Ορτάνς. Ανοίγω τη θήκη. Διαβάζω: «Ιρλιβό, οπλοποιός, Σαϊγκόν». Σαϊγκόν; Το περίστροφο του Ντικομιέ.

Όλα τώρα εξηγήθηκαν. Οι φόβοι τους, τα βλέμματά τους.

«Αχ, Βίκτορ, τον φοβάμαι. Είναι τρελός.» Και τότε ο Ντικομιέ της έδωσε το περίστροφο.

«Αν τον πιάσει καμιά κρίση... Με τους τρελούς όλα πρέπει κανένας να τα περιμένει.»

Περίστροφο εναντίον μου! Εναντίον μου, σαν να 'μουν κανένα ζώο. Αυτό το περίστροφο άλλαξε ολότελα τα πράγματα.

Ένα λεπτό πρωτύτερα ήμουν ένας απατημένος, ένας απατημένος όπως τόσοι άλλοι. Εξαιτίας όμως του περιστρόφου γινόμουν καταδικασμένος, κινδύνευα. Έπρεπε να σκεφτώ να υπερασπιστώ και βρήκα κίολας τον τρόπο. Γιατί, στο κάτω κάτω, το περίστροφο ήταν ακόμα ελεύθερο.

Έτσι δεν είναι;

Και τότε, τότε μονάχα άρχισα να τους μισώ. Το ορκίζομαι, αγαπητοί μου, τότε μονάχα. Γιατί με καταργούσανε ως τα πιο κατάβαθα του εαυτού μου. Μέχρι μυελού οστέων.

Και τότε κατάλαβα ότι μετά από τόσο καιρό που με βασάνιζε το κόλπο για τη ζωή, ίσως θα μπορούσα τώρα κι εγώ να το χρησιμοποιήσω. Να σπάσω το αυγό. Κι έτσι να σκοτώσω μια για πάντα τη μοναξιά μου.

Θα ήμουν πια ήσυχος με την κόρη μου, με τη μικρή μου Βεατρίκη, Ολόδική μου, με τη Ρόζα. Μια ζωή ήσυχη στο περιθώριο.

ΜΑΓΚΙ: Από που έρχεσαι Ορτάνς. Μη φοβάσαι. Μίλα. Από που έρχεσαι: Πάλι με τον Ντικομιέ ήσουν;

OPTANΣ: Όχι, Εμίλ, σου ορκίζομαι.

ΜΑΓΚΙ: Μην ορκίζεσαι. Και το ξέρω. Τον βλέπεις ακόμα. Κι εγώ σε συγχώρεσα. Τον άθλιο! Με τη γυναίκα μου, ε; Το ξέρω, σου λέω!

OPTANΣ: Εμίλ, σε ικετεύω, πίστεψέ με. Στη μαμά ήμουν. Ρώτησέ την.

ΜΑΓΚΙ: Για πολύ βλάκα με παίρνεις; Είναι μισημένη. Κι οι μητέρες για κάτι χρησιμεύουνε. Να τη ρωτήσω; Άκου εκεί! Σάμπως δεν ξέρει να μου πει για τον κινηματογράφο ή για α μαγαζιά την ώρα που εσύ με τον...

ΟΡΤΑΝΣ: Ψέματα!

ΜΑΓΚΙ: Πάει καλά. Σε πιστεύω.

ΤΟ ΓΡΑΜΜΑ

ΜΑΓΚΙ: Όμως θα μου δώσεις μια απόδειξη. Θα του γράψεις ένα γράμμα πως τέλειωσαν πια όλα.

ΟΡΤΑΝΣ: Μα αφού δεν τον βλέπω πια. Πάει καιρός τώρα.

ΜΑΓΚΙ: Τόσο το καλύτερο. Τόσο το καλύτερο. Το γράμμα θα το επιβεβαιώσει.

ΟΡΤΑΝΣ: Αφού το θέλεις...

ΜΑΓΚΙ: Εμπρός λοιπόν ορίστε. Εδώ χαρτί, πένα. Κάθισε. Εγώ θα σου υπαγορεύω.

ΟΡΤΑΝΣ: Μα...

ΜΑΓΚΙ: Λοιπόν, γράψε. «Κύριε...»

Όχι. Πρώτα την ημερομηνία.

Και βάλε «Βίκτορ». Είναι πιο φυσικό.

«Βίκτορ,» κόμμα. Άλλη γραμμή.

«Πάνε κιόλας τέσσερις μήνες που σας υπέδειξα...»

ΟΡΤΑΝΣ: Μα... μα του μιλάω με το «συ».

ΜΑΓΚΙ: Σε διακοπές των σχέσεων δεν γράφουν με το «συ».

«Σας υπέδειξα πως δεν ήθελα πλέον να σας βλέπω. Παρ' όλα αυτά, εξακολουθήσατε να με ενοχλείτε με τις προτάσεις σας. Αυτό πρέπει πλέον να τελειώσει.

Ήδη έχετε βλάψει αρκετά την οικογένειά μου, που πριν γυρίσετε ήταν ευτυχισμένη και αγαπημένη.

Σας παρακαλώ να μην επιχειρήσετε να με ξαναδείτε. Θα ήταν εξάλλου ανώφελο, γιατί δεν αισθάνομαι παρά περιφρόνηση για τα δάκρυα και τις απειλές σας.»

ΟΡΤΑΝΣ: Δεν με απείλησε ποτέ.

ΜΑΓΚΙ: Εγώ υπαγορεύω ή εσύ;

Λοιπόν, το 'γραψες; «Απειλές», μμ.

«Επιθυμούσα να είμαι ειλικρινής με το σύζυγό μου. Του κάνω γνωστή την παρούσα καθώς και τη δική σας επιστολήν, την οποίαν αναμένω και εις την οποίαν, καθώς ελπίζω, θα μου δίνετε το λόγο της τιμής σας ότι δεν πρόκειται πλέον να επιχειρήσετε να με ιδείτε.»

Λοιπόν, τώρα θα το καθαρογράψεις.

Και το καθαρόγραψε. Και κρατούσα εγώ το πρόχειρο.

Δυο μέρες αργότερα μου 'δειξε την απάντηση του Ντικομιέ, ακριβώς όπως την ήθελα.

ΜΑΓΚΙ: Πολύ που σκοτιζόταν, πολύ που με λογάριζαν. Καλά είπα, υπομονή.

Έκανα τάχα τον ευχαριστημένο. Για να το γιορτάσω μάλιστα το γεγονός έκανα και τραπέζι στην Ορτάνς σε κάποιο εστιατόριο. Φυσικά, το πλήρωσα από τα λεφτά του Ντικομιέ.

Άφησα να περάσουν δύο εβδομάδες για να ησυχάσουν εντελώς πως τους πίστεψα.

Η ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΛΛΟΘΙ

ΜΑΓΚΙ: Και μια Πέμπτη πήγα στον γιατρό. Του παραπονέθηκα. Μου 'δωσε έξι μέρες άδεια. Όταν γύρισα στο σπίτι, είπα στην Ορτάνς.

ΜΑΓΚΙ: Πήρα άδεια από αύριο.

ΟΡΤΑΝΣ: Αύριο;

ΜΑΓΚΙ: Ναι, από αύριο. Παρασκευή θα πάω στο Μω, στη μητέρα μου. Είναι τόσος καιρός που δεν την έχω δει, την καημένη τη γριά. Από την κηδεία του Ζυστίν.

ΟΡΤΑΝΣ: Καλή ιδέα.

ΜΑΓΚΙ: Το τρένο φεύγει στις 2:12. Θα αργήσω ίσως το βράδυ.

ΟΡΤΑΝΣ: Με την ησυχία σου. Για μια φορά που πας στη μητέρα σου, δεν είναι ανάγκη να βιαστείς.

ΜΑΓΚΙ: Ε, με την ησυχία μου.

Την άλλη μέρα τριγύριζα όλο το πρωί το σπίτι. Πήγα και κουβέντιασα με τη θυρωρό.

ΚΥΡΙΑ ΜΠΑΜΠΕΡ: Δεν πήγατε στο υπουργείο σήμερα, κύριε Μαγκί;

ΜΑΓΚΙ: Πήρα άδεια, κυρία Μπαμπέρ. Πρέπει να αφήνουμε πού και πού τη μηχανή να ξεκουράζεται.

ΚΥΡΙΑ ΜΠΑΜΠΕΡ: Ε, βέβαια. Πολύ καλά κάνετε, κύριε Μαγκί.

ΜΑΓΚΙ: Πήγα και πήρα το περίστροφο από το κομό. Ήταν γεμάτο. Τους άθλιους! Το βάζω στην τσέπη μου. Στο διάδρομο βρίσκω την Ορτάνς.

Αντίο, Ορτάνς. Το βράδυ θα 'μαι πίσω.

ΟΡΤΑΝΣ: Να φιλήσεις τη μητέρα σου από μέρους μου.

ΜΑΓΚΙ: Βγήκα. Πήγα και έκανα κάτι δουλειές. Στον ρολογά, το ρολόι μου... Στο χαρτοπωλείο ν' αγοράσω ένα μολύβι. Παντού είπα για την άδειά μου. Αγόρασα και ζαχαρωτά για τη μικρή. Έπειτα πάω στο καφενείο, που είναι ακριβώς αντίκρυ από το σπίτι μου. Κάθομαι. Βλέπω τον Ντικομιέ να περνάει. Μπαίνει στο σπίτι. Τον ακολουθώ. Ανεβαίνω τις σκάλες από πίσω του.

Η ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ

ΟΡΤΑΝΣ: Αχ, ο Εμίλ! Μη, μη το περίστροφο!

ΒΙΚΤΟΡ: Όχι! Μη, για το Θεό!

ΜΑΓΚΙ: Μη φοβάσαι, Βικτόρ. Με σένα θα λογαριαστούμε αλλιώς. Μ' αυτήν όμως...

[Πυροβολισμός]

ΜΑΓΚΙ: Και τώρα, πάρε πίσω το περίστροφό σου, κύριε Ντικομιέ.

ΒΙΚΤΟΡ: Τη σκότωσες!

Στάσου! Πού πας! Στάσου, άθλιε!

ΜΑΓΚΙ: Βοήθεια! Βοήθεια! Πιάστε τον δολοφόνο!

ΒΙΚΤΟΡ: Τι;

ΜΑΓΚΙ: Σκότωσε τη γυναίκα μου. Θέλει να σκοτώσει και μένα. Βοήθεια! Βοήθεια! Πιάστε τον!

Στην κρεβατοκάμαρά μου είναι. Ο δολοφόνος!

Η ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΝΤΙΚΟΜΙΕ

ΔΙΚΑΣΤΗΣ 1: Εσείς, Ντικομιέ.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ 2: Εσείς την εφονεύσατε.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ 1: Όλοι αι ενδείξεις.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ 2: Όλα τα τεκμήρια.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ 1: Απλό, λογικό, πιθανό, φυσικό. Εκδιωχθείς ο Ντικομιέ υπό της ερωμένης του, την καταδιώκει με απειλές. Μάλιστα, κύριοι, με απειλές, λέγω, προσδίδων εις την λέξιν όλην αυτής τη σημασίαν. Τρελός από έρωτα και πληγείς της υπερηφανείας του, ήρπαξε το περίστροφον και πήγε σπίτι της. Το θύμα ανθίσταται και εις τας νέας απειλές του. Έρχεται ο σύζυγος, ο Ντικομιέ συγχύζεται, πυροβολεί.

ΒΙΚΤΟΡ: Ψέματα! Ψέματα! Δεν είναι αλήθεια! Ο Μαγκί τη σκότωσε!

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Και γιατί θα σκότωνε ο Μαγκί; Αφού η σύζυγός του σας είχε εκδιώξει.

ΒΙΚΤΟΡ: Δεν με είχε διώξει.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Πολύ ωραία. Ατιμάζετε λοιπόν ακόμα και τώρα το θύμα σας.

ΒΙΚΤΟΡ: Την αγαπούσα. Αγαπιόμαστε.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Εκ των επιστολών τας οποίας έχομεν φαίνεται καθαρά ότι πάσα σχέσις είχε διακοπεί.

ΒΙΚΤΟΡ: Τα γράμματα αυτά ήταν ψεύτικα. Με περίμενε σπίτι της.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Σπίτι της; Μια γυναίκα παντρεμένη; Τι απερίσκεψία!

ΒΙΚΤΟΡ: Δεν μπορούσε να βγει εξαιτίας της μικρής. Νομίζαμε πως ο Μαγκί δεν μας υποπτευόταν πια. Ήταν όλη μέρα στο υπουργείο.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Εκτός από εκείνη την ημέρα που είχε άδεια. Μα πώς θέλετε να μας πείσετε ότι το θύμα θα σας περιέμενε σπίτι της, εφόσον ο σύζυγός της είχε άδειαν και επομένως υπήρχε πιθανότης να ήτο εκεί;

ΒΙΚΤΟΡ: Ασφαλώς δεν θα το ήξερε.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Κι όμως έχουμε την κατάθεση της θυρωρού. Επομένως το θύμα ήξερε πολύ καλά ότι ο σύζυγος είχε άδεια. Και μάλιστα αυτή θα του ζήτησε να πάρει άδεια, διότι προφανώς εφοβείτο την επίσκεψη και τας απειλές σας. Επομένως, εάν η κυρία Μαγκί όντως περιέμενε τον Ντικομιέ, γνωρίζουσα δε ότι ο σύζυγός της είχε άδειαν, ασφαλώς θα ηδύνατο να τηλεφωνήσει στον Ντικομιέ, να τον ειδοποιήσει να μην πάει το απόγευμα. Τόσο δε μάλλον καθόσον την πρωίαν η κυρία Μαγκί εξήλθε εις τα μαγαζιά και είχε πλήρη την ευκαιρία να τηλεφωνήσει. Και δεν ετηλεφώνησε. Δεν ετηλεφώνησε δε διότι δεν τον περιέμενε, διότι δεν υπήρχε μεταξύ των σχέσις.

ΒΙΚΤΟΡ: Μα ο Μαγκί πυροβόλησε!

ΔΙΚΑΣΤΗΣ 2: Με το περίστροφό σας. Αυτό που αγοράσατε στη Σαϊγκόν. Θέλετε να μας πείτε, κύριε, πως ο Μαγκί έφτασε και στη Σαϊγκόν για να το ψωνίσει;

ΒΙΚΤΟΡ: Το είχα δώσει στην Ορτάνς.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Και γιατί το είχατε δώσει; Δεν είναι δώρο αυτό για μια γυναίκα.

ΒΙΚΤΟΡ: Γιατί φοβόταν τον άντρα της.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Μα τι είχε να φοβάται από τον άντρα της, εφόσον δεν είχε πια σχέσεις μαζί σας; Ο άντρας της την είχε συγχωρήσει.

ΒΙΚΤΟΡ: Μα δεν είχαμε χωρίσει.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Έχουμε το γράμμα σας που λέει το αντίθετο.

ΒΙΚΤΟΡ: Σας είπα ότι τα γράμματα αυτά...

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Έστω. Εκοροϊδέψατε τον σύζυγο. Τότε γιατί η γυναίκα του θα τον φοβόταν;

ΒΙΚΤΟΡ: Τον φοβόταν.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Ποιον; Αυτόν; Κύριοι, βλέπετε τον Μαγκί. Ακούσατε την κατάθεση του διευθυντού του. Ο Μαγκί ήταν ένα χαρούμενο παιδί. Ακούσατε τον πεθερό του: άλλο από χαρτιά δεν έπαιζε. Ακούσατε τη θυρωρό: «Ερχόταν και κάναμε κουβεντίτσα». Αυτός, κύριοι, είναι ο άνθρωπος που θέλουν να μας τον παρουσιάσουν ως τέρας κακίας.

ΒΙΚΤΟΡ: Δεν τον ξέρετε καλά τον Μαγκί. Είναι... είναι απαίσιος.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Αν δεν απατώμαι, στην επιστολή σας τον βεβαιώνετε για τη μεγάλη σας εκτίμηση.

ΒΙΚΤΟΡ: Για να τον καθησυχάσω.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Άρα εψεύδεσθε.

ΒΙΚΤΟΡ: Ε, έστω, αφού το θέλετε.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Μα τότε λοιπόν, εάν εις τας επιστολάς σας ψεύδεσθε τόσον καλώς, ποιος μας λέγει ότι δεν ψεύδεσθε και εις αυτήν εδώ την υπόθεση;

ΒΙΚΤΟΡ: Ο Μαγκί είναι τρελός. Ένας τρελός ικανός για όλα.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Τόσον τρελός, ώστε όταν η γυναίκα του τον απατά, αυτός τη συγχωρεί και αρκείται να εκδιώξει τον φίλο;

ΒΙΚΤΟΡ: Λάθος έχετε. Ο καθείς εξ ημών δύναται να κρίνει συμφώνως προς τον χαρακτήρα του.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Όμως όλαι αι μαρτυρίαι συμφωνούν ως προς τον χαρακτήρα του Μαγκί. Είναι ένας αγαθός άνθρωπος, ολίγον ονειροπόλος, ένας ταπεινός υπάλληλος, άοπλος έναντι της ζωής. Ένας άνθρωπος, εν ολίγοις, εις τον οποίον κάθε ιδέα βίας είναι άγνωστος.

ΒΙΚΤΟΡ: Στο σπίτι μου ήρθε μόνο και μόνο για να μου γυρέψει λεπτά.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Προτιμώ να σας ειδοποιήσω άπαξ διά παντός και διά το ίδιον σας συμφέρον, ότι τίποτα δεν θα ηδύνατο να επιβαρύνει τη θέση σας παρά η μέθοδος αυτή την οποίαν χρησιμοποιείτε προς υπεράσπισίν σας και κατά την οποίαν άλλοτε μεν προσπαθείτε να κηλιδώσετε τη μνήμη του θύματός σας, άλλοτε δε υβρίζετε τον δυστυχή αυτόν χείριστα, ότι από συμφέρον επήγαινε σπίτι του. Θα έπρεπε, Ντικομιέ, για να γίνετε κάπως αληθοφανής, να είχατε περισσότεραν συνέπειαν εις τας συκοφαντίας σας.

Διότι εάν ο Μαγκί ήτο ο άθλιος σύζυγος τον οποίον θέλετε να μας παραστήσετε και πληρωνόμενος εδέχετο την ατίμωσίν του, τότε διατί θα σας εσκότωνα; Και καθώς ισχυρίζεστε, εάν εντός τεσσάρων μηνών σας είχε υπεξαιρέσει ενενήντα δύο χιλιάδες φράγκα, δια ποιον λόγο θα εστερείτο του εσόδου τούτου; Και ακόμη, εάν επληρώνετο, διατί τότε αι επιστολαί αυταί και όλη η κωμωδία της διακοπής των σχέσεών σας; Προ ολίγου είπατε: «Ενομιζαμε ότι ο Μαγκί δεν μας υποπτεύεται πλέον». Επομένως γιατί τότε θα εδέχετο τον εκβιασμόν;

ΒΙΚΤΟΡ: Τον φοβόμουν, κύριοι.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Σας παρακαλώ, κοιτάξτε λοιπόν τον Ντικομιέ. Κοιτάξτε τώρα και τον Μαγκί. Ποιος εκ των δύο θα έπρεπε να φοβείται τον άλλον; Ντικομιέ, είστε πολύ πιο δυνατός από αυτόν.

ΜΑΓΚΙ: Αμέ! Η σειρά του τώρα του Ντικομιέ. Η σειρά του να βλέπει το αυγό μπροστά του, ένα αυγό κλεισμένο από όλες τις μεριές. Κι εγώ καλά χωμένος μέσα, χωρίς τίποτα πια να με φτάνει.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Και ας υποθέσουμε προς στιγμήν ότι ο Μαγκί είναι αυτό το κτήνος, ότι είναι τρελός. Πώς εξηγείτε ότι βρέθηκε με το περίστροφό σας;

ΒΙΚΤΟΡ: Μπορεί να το βρήκε.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Να το βρήκε, υποθέτετε. Και πού θα το έβρισκε;

ΒΙΚΤΟΡ: Εκεί που θα το είχε φυλάξει η Ορτάνς.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Και αν υποθέσουμε ότι το είχατε δώσει στην Ορτάνς, είναι αλήθεια πολύ περίεργο πώς το περίστροφο αυτό, που περνά από τόσα χέρια, δεν έχει παρά τα δικά σας δακτυλικά αποτυπώματα, πράγμα που απέδειξε η σήμανσις και διά το οποίον καμία αμφιβολία δεν χωρεί.

ΒΙΚΤΟΡ: Ο Μαγκί θα έλαβε τα μέτρα του.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Και η Ορτάνς;

ΒΙΚΤΟΡ: Ήταν μέσα σε θήκη το περίστροφο.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Α, βέβαια, βέβαια. Έχουμε και τη θήκη. Την περιβόητη θήκη, την οποίαν ουδείς είδεν.

[Κουδούνι δικαστηρίου]

ΜΑΓΚΙ: Πώς; Μέσα στον Σηκουάνα, κοντά στο Πον Νεφ. Δυο βήματα από δω. Εκεί, στο βυθό του ποταμού, είναι η θήκη. Αυτό να το λέμε μεταξύ μας.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Βέβαια. Και ο Μαγκί επιυποβόλησε χωρίς να βγάλει το περίστροφο από τη θήκη του; Ε, θα ήμουν πολύ περίεργος να το έβλεπα αυτό.

ΒΙΚΤΟΡ: Φορούσε γάντια.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Γάντια που άφησαν τα δικά σας αποτυπώματα;

ΒΙΚΤΟΡ: Ε, δεν είμαστε καλά. Αφού ήταν το δικό μου περίστροφο. Δεν αρνήθηκα ποτέ.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Τον ακούσατε, κύριοι; Δεν αρνήθηκε, λέει, ποτέ.

ΒΙΚΤΟΡ: Το περίστροφο φέρει τα ίχνη μου διότι είναι δικό μου, και δεν έχει του Μαγκί γιατί ο Μαγκί φορούσε γάντια.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Γάντια! Πολύ σας απασχολεί αυτό το εξάρτημα του ρουχισμού. Δυστυχώς, η κατάθεση της θυρωρού μάς λέει ότι ο Μαγκί την ημέραν εκείνην δεν φορούσε γάντια. Προσέθεσε μάλιστα ότι ποτέ του δεν φορούσε γάντια, διότι ήτο δημόσιος υπάλληλος και άλλο από ένα ζευγάρι γάντια για κανένα γάμο ή καμία κηδεία δεν είχε. Δεν θα φορούσε γάντια για να πάει να κάνει ψώνια στη γειτονιά, εν μηνί μάλιστα Μαΐω.

ΒΙΚΤΟΡ: Μπορεί να τα έβαλε εκ προμελέτης.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Εκ προμελέτης; Για τι πράγμα;

ΒΙΚΤΟΡ: Για να μας σκοτώσει και τους δύο.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Σας διαφεύγει ότι, συμφώνως προς την ιδικήν σας κατάθεσιν, ο Μαγκί θεωρούσε τας σχέσεις σας ως μη υπάρχουσας. Πώς λοιπόν θα προέβλεπε ότι θα σας έβρισκε σπίτι του και επιπλέον την ημέρα

όπου ανεχώρει εις άδειαν; Τότε λοιπόν εννοείτε ότι θα ήτο συνεννοημένος με τη σύζυγόν του; Συνεννοημένος για να σκοτωθεί εκείνη, διότι λέτε ότι εσείς είστε ζωντανός.

ΒΙΚΤΟΡ: Δεν ξέρω. Όμως εγώ δεν τη σκότωσα, το ορκίζομαι. Δεν τη σκότωσα! Δεν τη σκότωσα εγώ!

ΔΙΚΑΣΤΗΣ 1: Αφενός έχομεν υποθέσεις, αντικρουόμενα δεδομένα, αληθοφανείς μαρτυρίες. Αφετέρου δε τα αυθεντικά γεγονότα: το περίστροφον, τα δακτυλικά αποτυπώματα, επιστολάς, αναμφισβήτητα κίνητρα δικαιολογούμενα απολύτως. Οι κύριοι ένορκοι θα κρίνουν.

ΜΑΓΚΙ: Μμμ... όσο για να κρίνουν. Έκριναν κιόλας τέλεια.

Η ΚΑΤΑΔΙΚΗ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ: Καταδικάζεται ο Ντικομιέ Βίκτορ Ιούλιος Αμεδαίος εις την ποινήν των είκοσι ετών ειρκτής.

ΤΕΛΙΚΗ ΣΚΗΝΗ — Ο ΜΑΓΚΙ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΑΥΓΟ

ΜΑΓΚΙ: Κυρίες, δεσποινίδες και κύριοι, η παράσταση τέλειωσε. Το κόλπο το βρήκα. Μπήκα κι εγώ στο αυγό. Έχω παρέα. Δεν είμαι μόνος. Άλλο από ένα ψέμα δεν χρειαζόταν. Ένα ψέμα... ένα ψέμα... δύο... τρία ψέματα.

[ΑΥΛΑΙΑ]